R G B WH GR BL Grey Scale #13 C M Y K
Part Code ST1316
DANES-PICTA.COM
A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8
Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19
Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black
Colour Chart #13
DANES-PICTA.COM

5C/ 131 LS 6

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. generała broni K. Świerczewskiego

KATEDRA WOJSK ŁĄCZNOŚCI

ARCHIWUM BIBLIOTEKI SZKOLENIOWEJ AKADEMII SZTABU GENERALNEGO im. gen. broni K. Świerczewskiego Y/26895

DANE Egz. Nr 1

Biblioteka Szkolenio... Nr 06681 06681 Akc. Inw. Bibl. Szk.

02895

28895

ppłk dypl. Henryk KITKOWSKI

ORGANIZACJA ŁĄCZNOŚCI DOWÓDZTWA I SZTABU OKRĘGU WOJSKOWEGO W SYSTEMIE OBRONY TERYTORIUM KRAJU

(materiały do studiowania)

REMBERTÓW CZERWIEC 1965

F3

50
(131
LS 6

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. generała broni K. Świerczewskiego

KATEDRA WOJSK ŁĄCZNOŚCI

TAJNE

Egz. Nr 1

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWEJ
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego
Y 28895

ppłk dypl. Henryk KITKOWSKI

ORGANIZACJA ŁĄCZNOŚCI DOWÓDZTWA I SZTABU OKRĘGU WOJSKOWEGO W SYSTEMIE OBRONY TERYTORIUM KRAJU

(materiały do studiowania)

Biblioteka Szkolenia
Nr 1
Nr 06681
06681
AKG im. gen. broni K. Świerczewskiego
028895
28895

REMBERTÓW CZERWIEC 1965

F3

A K A D E M I A S Z T A B U G E N E R A L N E G O

im. gen. broni K. Świerczewskiego

- -

KATEDRA WOJSK ŁĄCZNOŚCI

Przekł. prot. 12357

"ZATWIERDZAM"
SZEF KATEDRY WOJSK ŁĄCZNOŚCI

płk dypl. Czesław ROMAN

TAJNE
Egz.nr... 1

Rok szkolny 1964/66

ARCHIWUM
BIBLIOTEKI SZKOLENIOWEJ
AKADEMII SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego
Nr 28895

ppłk dypl. Henryk KITKOWSKI

"ORGANIZACJA ŁĄCZNOŚCI DOWÓDZTWA I SZTABU OKRĘGU WOJSKOWEGO W SYSTEMIE OBRONY TERYTORIUM KRAJU".

/Materiał do studiowania/

Biblioteka Szkoleniowa
00001

- -

REMBERTÓW M a j 1965 r.

Wstęp . . . . . str. 3

I. Warunki organizacji łączności. 4

II. Organizacja łączności dowództwa i sztabu okręgu wojskowego 13

a/ Łączność międzygarnizonowa. 15

b/ Łączność ze związkami i oddziałami wojsk operacyjnych, rozmieszczonymi w rejonach alarmowych. 34

c/ Łączność dla potrzeb organów i sił zabezpieczających przegrupowanie wojsk operacyjnych. 39

d/ Łączność dla potrzeb kierowania działaniami przeciwdesantowymi /przeciwdywersyjnymi/,.... 46

e/ Łączność z pododdziałami wojsk OTK, ochraniającymi obiekty przemysłowe i komunikacyjne. 56

f/ Łączność z jednostkami wojsk OTK, czasowo podporządkowanymi organom układu terytorialnego. 58

III. Kierowanie łącznością. 59

a/ Kierowanie łącznością w okresie pokojowym. .. 59

b/ Kierowanie łącznością w okresie zagrożenia i w toku wojny. 64

Wstęp

Obrona terytorium kraju jest jednym z bardzo istotnych problemów przygotowania i prowadzenia ewentualnej przyszłej wojny. W związku z tym, temu problemowi w ostatnim okresie poświęca się szczególną uwagę i praktycznie rozwiązuje się szereg z tym związanych zagadnień.

W ogólnej strukturze organizacyjnej obrony terytorium kraju, jednym z ogniw kierowania jest okręg wojskowy, realizujący militarną działalność operacyjno-obronną na obszarze kilku województw. Zdolność kierowania działalnością operacyjno-obronną przez dowództwo i sztab okręgu wojskowego podległym sobie /rozległym/ obszarze będzie możliwa, o ile zostanie zapewniona sprawnie i niezawodnie działająca łączność. W przeciwnym bowiem wypadku nie może być mowy o należytym oddziaływaniu dowództwa i sztabu OW na przebieg realizacji zadań operacyjno-obronnych przez podległe organa i wojska OTK. Dlatego też, przy teoretycznym i praktycznym rozpatrywaniu zasad i form organizacji i prowadzenia działań operacyjno-obronnych na obszarze okręgu wojskowego, jednocześnie muszą być rozwiązane zagadnienia łączności, tym bardziej, że wymagają one długotrwałych przygotowań organizacyjnych, technicznych i kadrowych wykonywanych w okresie pokojowym.

Celem niniejszej pracy jest teoretyczne uogólnienie poglądów w zakresie organizacji łączności dla potrzeb dowództwa i sztabu OW. Posłużyły do tego wnioski wyciągnięte z przeprowadzonych dotychczas ćwiczeń oraz analiza materiałów omawiających zasady organizacji i kierowania działalnością operacyjno-obronną na obszarze OW. Należy jednak zaznaczyć, że szereg zagadnień dotyczących działalności operacyjno-obronnych na obszarze OW, nie jest dotychczas w pełni rozwiązanych, dlatego niektóre ujęte w pracy twierdzenia i rozwiązania w zakresie łączności mogą ulegać zmianie. Niemniej jednak znajomość aktualnych poglądów na ten temat ułatwi dalsze teoretyczne i praktyczne rozwiązywanie problemów łączności okręgu wojskowego w systemie obrony terytorium kraju.

I. WARUNKI ORGANIZACJI ŁĄCZNOŚCI.

Dowództwo i sztab okręgu wojskowego /OW/ w okresie wojny /po wydzieleniu dowództwa i sztabu armii ogólnowojskowej/ jest podstawowym ogniwem Sztabu Generalnego w systemie dowodzenia wojskami obrony terytorium kraju. Poprzez okręgi wojskowe Sztab Generalny realizuje stojące bezpośrednio przed nim ogólne zadania obrony poszczególnych obszarów kraju.

Dowództwo i sztab OW są odpowiedzialne za realizację całokształtu przedsięwzięć związanych z prowadzeniem walki zbrojnej na obszarze okręgu wojskowego, a w szczególności za realizację następujących zadań: zabezpieczenie mobilizacji, wymarszu i rozwinięcia wojsk operacyjnych; przemarszu kolejnych rzutów strategicznych wojsk sojuszniczych i ich zaopatrzenia; ochrona i obrona odcinka morskiej granicy państwowej /tylko POW/; prowadzenie walki z desantami powietrznymi i morskimi przeciwnika; zwalczanie jego wojsk specjalnego przeznaczenia; ochrona i obrona ważniejszych obiektów przemysłowych i komunikacyjnych; przygotowanie i utrzymanie rezerw osobowych i materiałowych dla wojsk operacyjnych oraz uzupełnianie tych wojsk.
Oprócz tego, siły okręgu wojskowego muszą być w stałej gotowości do współdziałania z siłami układu terytorialnego i funkcjonalnego w likwidacji skutków uderzeń broni masowego rażenia wykonywanymi przez nieprzyjaciela na obiekty przemysłowe, administracyjne i większe skupiska ludności.

Pomimo, że każdy z okręgów wojskowych posiada pewną specyfikę, to jednakże można sprecyzować podstawowe warunki organizacji i zadania łączności, wynikające z jednorod-nych zadań stojących przed okręgami wojskowymi.

Działalność operacyjno-obronna okręgu wojskowego w okresie wojny jest realizowana na terytorium własnego kraju, co pozwala na wykorzystanie określonych urządzeń i linii łączności istniejących na obszarze okręgu wojskowego w okresie pokojowym. Dotyczy to w szczególności wykorzystania istniejącego w okresie pokojowym systemu łączności sztabu OW, który winien być podstawą systemu łączności sztabu OW okresu wojennego. Oczywiście, że istniejący system łączności będzie

musiał być odpowiednio przystosowany do aktualnych potrzeb okresu wojennego. Ponadto istnieje możliwość wykorzystania w szerokim zakresie przewodowej/i ewentualnie radioliniowej/ sieci telekomunikacyjnej resortu łączności dla zapewnienia dalekosiężnej łączności telefoniczno-telegraficznej.

Dowództwo i sztab okręgu wojskowego stojące przed nimi zadania będą realizowali przy pomocy podległych wojsk OTK.

Oprócz podległych instytucji i jednostek wojskowych istniejących już w okresie pokojowym /np. jednostki KBW, pododdziały porządkowo-ochronne, pododdziały specjalne, okręgowe składy/, dowództwu i sztabowi OW na okres wojny zostaną podporządkowane i inne organa oraz jednostki wojsk OTK bądź też istniejące w okresie pokoju lecz podległe innym organom nadrzędnym /np. jednostki WOP, Szkoły oficerskie/, względnie nowoformowane w ramach okręgu wojskowego /np. jednostki szkolne i zapasowe, regulacji ruchu, inżynieryjno-techniczne/. Wymaga to ustalenia jeszcze w okresie pokojowym miejsca dyslokacji tych jednostek w momencie podporządkowania oraz sposobu włączenia ich w system łączności okręgu wojskowego. Jednakże niektóre jednostki /np. WOP/ pomimo ich podporządkowania dowództwu i sztabowi OW, pod względem swej specjalności mogą w dalszym ciągu podlegać dotychczasowym ośrodkom dyspozycyjnym. Zatem jednostki te będą posiadały kanały łączności z dotychczasowymi organami nadrzędnymi, które również służyć mogą dla potrzeb dowództwa i sztabu OW.

Dowództwo i sztab OW pod ogólnym kierownictwem pełnomocnika Komitetu Obrony Kraju /znajdującego się przy sztabie OW/, może spełniać funkcję koordynującą w odniesieniu do innych sił zbrojnych OTK/np. wojska centralnego podporządkowania/, jak też w stosunku do organów i sił układu terytorialnego i funkcjonalnego działających na obszarze okręgu wojskowego, a w szczególności sił militarnych układu terytorialnego. Kierownicza rola dowództwa i sztabu OW w odniesieniu do tych wszystkich ogniw będzie się sprowadzała do planowania i koordynacji wysiłków, bieżącego informowania o sytuacji, określania ważności zadań udzielania niezbędnej pomocy oraz włączania sił militarnych do określonych działań. Wymaga to istnienia odpowiednich kanałów łączności między dowództwem i sztabem OW,

a odnośnymi instytucjami, organami i sztabami rozmieszczonymi na obszarze okręgu wojskowego.

Dowództwo i sztab OW musi posiadać trwałą łączność zwłaszcza z wojewódzkimi komitetami obrony, których organa i siły są zasadniczym źródłem otrzymywania danych z terenowej sieci rozpoznania i powiadamiania specjalnego, niezbędnych dla prowadzenia skutecznych działań przez podległe wojska OTK.

Wprawdzie osłona powietrzna obszaru OW, należy do kompetencji wojsk OPK, będących w podległości centralnej. Jednakże sztab OW musi być zorientowany w aktualnej sytuacji powietrznej nad swoim obszarem oraz w pewnym stopniu ponosi odpowiedzialność za obronę naziemną jednostek wojsk OPK. Wobec tego między zainteresowanymi sztabami muszą istnieć odpowiednie kanały łączności umożliwiające wymianę koniecznych informacji.

W obronie morskiej granicy państwowej, oprócz sił podległych okręgowi wojskowemu, aktywny udział w działaniach bojowych będą brały jednostki Marynarki Wojennej . Wymaga to posiadania odpowiedniej łączności między dowództwem Pomorskiego Okręgu Wojskowego, a dowództwem Marynarki Wojennej.

W okresie zagrożenia, a niekiedy nawet jeszcze w początkowym okresie wojny, na obszarze OW będą znajowały się wojska operacyjne armii organizującej się na bazie danego okręgu wojskowego. Także w początkowym jak i późniejszym okresie wojny, mogą być czasowo rozmieszczone określone jednostki wojsk operacyjnych /własnych i sojuszniczych/.
Będzie to stwarzało pewne trudności w eksploatacji systemu łączności okręgu wojskowego, bowiem wiele urządzeń i linii łączności może być całkowicie wykorzystywanych przez dane jednostki względnie będą one korzystały częściowo z tego systemu,obciążając go tym samym dodatkową liczbą obiegających informacji.

Organizacja łączności sztabu OW jest ściśle uzależniona od przeznaczenia i rozmieszczenia punktów dowodzenia, ponieważ podstawowym zadaniem łączności jest powiązanie między sobą poszczególnych punktów.

Kierowanie całokształtem działalności operacyjno-obronnej na obszarze okręgu wojskowego będzie realizowane ze stacjonarnego stanowiska dowodzenia /SSD/ sztabu OW, rozmieszczonego poza przewidywanymi celami ewentualnych uderzeń jądrowych nieprzyjaciela. Jednocześnie wydzielona część sztabu OW, pozostanie w siedzibie garnizonu stałego na dotychczasowym stanowisku dowodzenia -DSD i będzie wykonywała zadania stawiane ze stacjonarnego stanowiska dowodzenia.

Ponadto planuje się trzy-cztery rejony rozmieszczenia ruchomego stanowiska dowodzenia /RSD/ OW, które będą obsadzone doraźnie przez grupę operacyjną sztabu OW dla kierowania działaniami w określonych rejonach okręgu wojskowego.

Na szczeblu WKO przewiduje się organizację następujących punktów: dotychczasowego stanowiska kierowania /DSK/, głównego polowego stanowiska kierowania /GPSK/ oraz zapasowego polowego stanowiska kierowania /ZPSK/.

Sztaby związków, oddziałów i pododdziałów wojsk OTK, stanowiska dowodzenia rozmieszczają w rejonach wyjściowych /ześrodkowania/, względnie w rejonach działań bojowych.

Takie instytucje, organa i jednostki wojskowe jak: organa wojskowej służby wewnętrznej i komendy garnizonów, organów sprawiedliwości, szkoły oficerskie, jednostki szkolne, szpitale wojskowe, składy zaopatrzenia itp. pozostają w siedzibach zajmowanych w okresie pokojowym, bądź też rozmieszczają się poza obrębem miast i ośrodków nie będących celem ewentualnych uderzeń jądrowych nieprzyjaciela.

Stacjonarny charakter punktów dowodzenia /kierowania/ sztabu OW oraz większości podległych mu organów i wojsk OTK, pozwala na zastosowanie dla łączności między nimi środków przewodowych. Z uwagi na istnienie sieci telekomunikacyjnej państwa, dalekosiężna łączność telefoniczno-telegraficzna będzie oparta na liniach telekomunikacyjnych resortu łączności. W tym celu sztab OW musi mieć z tych linii wydzieloną niezbędną liczbę łączy telefoniczno-telegraficznych i zestawionych w odpowiednich relacjach. Zatem ilość kanałów łączności sztabu OW w dużej mierze będzie uzależniona od stanu ilościowego i jakościowego linii telekomunikacyjnych resortu łączności istniejących na obszarze OW. Jednocześnie decydujący wpływ

na zakres wykorzystania tych linii będzie posiadał właściwy wybór rejonów rozmieszczenia polowych punktów dowodzenia /kierowania/ sztabu OW oraz podległych organów i wojsk OTK.

Niezależnie od tego, zarówno sztab OW, jak też podległego organa i wojska OTK będą korzystały z sieci telekomunikacyjnej ruchu publicznego, gdzie połączenia winny być realizowane na ustalone hasło oraz w uprzewilejowanej kolejności w stosunku do pozostałych abonentów tej sieci. Sztab OW będzie również korzystał z międzymiastowej łączności rządowej organizowanej przez resort spraw wewnętrznych. Korzystanie z przewodowych sieci łączności innych resortów, wojsk OPK i Marynarki Wojennej, będzie miało charakter sporadyczny i połączenia te będą dokonywane na ustalone hasła.

Oprócz łączności za pomocą środków przewodowych, istnieje potrzeba organizowania łączności za pomocą środków radiowych i radioliniowych. Wynika to z możliwości powstawania dość dużych zniszczeń na liniach i obiektach telekomunikacyjnych resortu łączności, w wyniku ewentualnych uderzeń jądrowych nieprzyjaciela. Niezależnie od tego, na obszarze okręgu wojskowego szereg podległych jednostek będzie prowadziło działania o charakterze manewrowym jak np. w operacjach /działaniach/ przeciwdesantowych i przeciwdywersyjnych, w akcjach ratowniczych itp.,dokonując częstej zmiany punktów dowodzenia, co utrudni lub nawet uniemożliwi zorganizowanie z nimi ciągłej łączności przewodowej. Ze względu na to, że środki radiowe będą wykorzystywane tylko w określonych przypadkach i nie zawsze ze wszystkimi podległymi organami i wojskami OTK, system tej łączności może obejmować mniejszą liczbę sieci i kierunków radiowych /aniżeli to ma miejsce w wojskach operacyjnych/, a w poszczególnych sieciach może występować większa ilość korespondentów.

Sztab OW może dysponować polowymi środkami radioliniowymi /etatowymi lub przydzielonymi/, które w systemie łączności OW będą wykorzystywane w określonych sytuacjach taktyczno-operacyjnych na obszarze okręgu. O ile resort łączności będzie dysponował stacjonarnymi stacjami radioliniowymi na terytorium kraju, służącymi dla łączności telefoniczno-telegraficznej, to oczywiście, że dla potrzeb sztabu OW w niektórych relacjach mogą być wydzielone łącza na liniach radiowych.

Za pośrednictwem środków przewodowych, radioliniowych i radiowych w zasadzie będzie się zapewniało łączność telefoniczną i telegraficzną. Nie-mniej jednak, w kanałach telefonicznych lub telegraficznych określonych relacji, należałoby również w sposób doraźny stosować łączność telekopiową, umożliwiającą przesyłanie kopii różnych dokumentów.

Równolegle z technicznymi środkami łączności, istnieje potrzeba stosowania środków ruchomych, dla przesyłania pisemnych dokumentów bojowych i służbowych.

Wojska OTK podległe dowództwu i sztabowi OW, a także współdziałające inne rodzaje wojsk oraz organa i siły układu terytorialnego i funkcjonalnego w zasadzie rozmieszczają się na rozległym obszarze, co znacznie utrudnia zorganizowanie bezpośredniej łączności ze wszystkimi podległymi i współdziałającymi organami i sztabami. Dlatego też dowództwu i sztabowi OW, należy zapewnić bezpośrednią łączność tylko z zasadniczymi organami i sztabami - jak: brygady i oddziały KBW i WOP, wojewódzkie komitety obrony, czasowo podporządkowane związki i oddziały wojsk operacyjnych, dowództwo KOPK i ewentualnie Marynarki Wojennej, sąsiednie okręgi wojskowe, organa kierujące siłami zabezpieczającymi przegrupowanie wojsk operacyjnych, organa kierujące operacją przeciwdesantową /przeciwdywersyjną/ itp. Natomiast dla otrzymania łączności z pozostałymi podległymi organami i sztabami wojsk OTK na obszarze OW, należy stworzyć / w powiązaniu z wymienionymi wyżej kanałami łączności/ przestrzenny system łączności /tzw. system łączności międzygarnizonowej, który zapewniałby podłączenie się tych organów i sztabów do najbliższych węzłów łączności pracujących w tym systemie. Niepośrednią rolę w tym systemie winny spełniać garnizonowe węzły łączności oraz ewentualnie dodatkowo zorganizowane pomocnicze węzły łączności. Ponadto system łączności OW winien być powiązany z systemem łączności organów układu terytorialnego, siecią telekomunikacyjną ruchu publicznego, systemem łączności wojsk OPK /w POW również Marynarki Wojennej/ i wewnątrzresortowymi sieciami łączności istniejącymi na obszarze OW, co zapewni dowództwu

i sztabowi OW uzyskiwanie połączeń z abonentami wymienionych sieci, a także doraźne korzystanie z tych sieci dla wymiany informacji z podległymi organami i siłami/ o ile zajdzie ku temu potrzeba/.

Łączność międzygarnizonowa byłaby podstawą systemu łączności sztabu OW, Natomiast dla doraźnych potrzeb jak np. dla utrzymania łączności z wojskami operacyjnymi rozmieszczonymi w rejonach alarmowych, kierowania organami i siłami zabezpieczającymi przegrupowanie wojsk operacyjnych, kierowania działaniami przeciwdesantowymi i przeciwdywersyjnymi oraz dla łączności z jednostkami czasowo podporządkowanymi sztabowi OW lub innym organom, organizowałoby się ewentualnie jeszcze dodatkowe kanały łączności.

Pełne rozwinięcie systemu łączności sztabu OW, dla potrzeb okresu wojennego musi być zakończone z chwilą ogłoszenia stanu bezpośredniego zagrożenia bezpieczeństwa państwa. Wymaga to ustalenia określonych form i zasad przejścia z organizacji łączności okresu pokojowego na organizację okresu wojennego. Należy się jednak liczyć z licznymi zakłóceniami i opóźnieniami w rozwinięciu systemu łączności, szczególnie w przypadku niespodziewanego wybuchu konfliktu zbrojnego nie poprzedzonego uprzednio stanem podwyższonej gotowości obronnej państwa /względnie okres ten będzie bardzo krótki/. Dlatego też organizacja łączności sztabu OW okresu pokojowego winna posiadać jak najwięcej elementów odpowiadających organizacji łączności okresu wojennego.

Na podstawie potrzeb dowództwa i sztabu OW w zakresie łączności można określić zasadnicze zadania łączności, które będą sprowadzały się do:

- zapewnienia otrzymania dyrektyw i zarządzeń od Sztabu Generalnego i Komitetu Obrony Kraju /KOK/ oraz przekazywania im meldunków;
- zapewnienia przekazywania rozkazów i zarządzeń oraz otrzymywania meldunków od podległych wojsk OTK /związków i oddziałów KBW i WOP, jednostek szkolnych i zapasowych, szkół oficerskich, jednostek drogowo- - mostowych i pontonowych, jednostek inżynieryjno- - technicznych, pododdziałów regulacji ruchu, pododdziałów wojsk chemicznych itp./ rozmieszczonych w rejonach wyjściowych do działań;

- zapewnienia wymiany informacji z wojskami operacyjnymi rozmieszczonymi w rejonach alarmowych na obszarze OW;
- zapewnienia wymiany informacji z wojewódzkimi komitetami obrony oraz umożliwienia koordynowania wysiłków organów i sił układu terytorialnego w zakresie działalności militarnej;
- zapewnienia wymiany informacji i kierowania działalnością organów wojskowej służby wewnętrznej i wojskowych organów wymiaru sprawiedliwości, wojskowych organów kwaterunkowo-budowlanych, komend garnizonów i innych instytucji wojskowych rozmieszczonych na obszarze OW;
- zapewnienia wymiany informacji z kolejowymi organami liniowymi komunikacji wojskowej;
- zapewnienia kierowania organami i siłami zabezpieczającymi przegrupowanie wojsk operacyjnych;
- zapewnienia kierowania działaniami przeciwdesantowymi i przeciwdywersyjnymi;
- zapewnienia kierowania działalnością lotnictwa OW i otrzymania od niego danych rozpoznawczych;
- zapewnienia obiegu informacji między poszczególnymi punktami dowodzenia sztabu OW;
- zapewnienia wymiany informacji z jednostkami czasowo podporządkowanymi sztabowi OW /wojskami będącymi w dyspozycji centralnych organów lub wojskami operacyjnymi/, względnie podległymi jednostkami czasowo podporządkowanymi innym organom lub sztabom;
- zapewnienia wymiany informacji z organami i siłami układu funkcjonalnego, w szczególności z podległymi resortami komunikacji, łączności, zdrowia i opieki społecznej, przemysłu ciężkiego, górnictwa i energetyki i Centralnego Urzędu Gospodarki Wodnej;
- zapewnienia wymiany informacji i współdziałania z sąsiednimi okręgami wojskowymi /własnego kraju jak i państw sojuszniczych/ oraz z dowództwem Marynarki Wojennej /to ostatnie dotyczy tylko POW/;
- zapewnienia kierowania pracą jednostek i składów zaopatrywania materiałowo-technicznego oraz umożliwienia im wymiany informacji z wojskami OTK;

- zapewnienia wymiany informacji o sytuacji powietrznej i naziemnej z korpusem obrony powietrznej kraju;
- zapewnienia uzyskiwania danych z wszelkiego rodzaju rozpoznania oraz powiadamiania podległych organów i wojsk OTK o zagrożeniu powietrznym i naziemnym.

Ażeby zorganizowany system łączności mógł zapewnić dowództwu i sztabowi OW ciągłość dowodzenia, współdziałania i powiadamiania, winien między innymi odpowiadać następującym warunkom i wymogom:

- gwarantować ciągłość i trwałość łączności niezależnie od sytuacji zaistniałej na obszarze OW;
- zapewnić kompleksowe wykorzystanie poszczególnych rodzajów środków łączności;
- umożliwiać dużą elastyczność i szybkość połączeń oraz zapewnić możliwość "włączania" się organów i jednostek do systemu z dowolnego miejsca przy jednoczesnej możliwości kontroli tożsamości abonenta;
- umożliwiać wykorzystanie okrężnych kanałów łączności oraz systemów łączności innych resortów i dowództw wojskowych /KOPK, MW itp/;
- umożliwiać wprowadzenie zmian w systemie poprzez wykonywanie manewru środkami i urządzeniami łączności oraz łączami telefoniczno-telegraficznymi;
- umożliwiać szybkie przejście z kierunków uszkodzonych na kierunki czynne poprzez zamianę środków lub kanałów łączności.

Spełnienie tych wszystkich warunków i wymagań jest problemem dość trudnym lecz w dużym stopniu możliwym do zrealizowania przy zastosowaniu współczesnej techniki łączności. Jednakże rozwiązując łączność sztabu OW w systemie OTK, należy uwzględniać obecny stan ilościowy i jakościowy systemu telekomunikacyjnego państwa, środki i urządzenia łączności jakimi dysponują obecnie Siły Zbrojne oraz możliwości ekonomiczne i materiałowe kraju. Natomiast w planach perspektywicznych należałoby dążyć do zrealizowania wyżej podanych warunków i wymagań, co będzie miało istotny wpływ na ciągłość i operatywność dowodzenia działalnością operacyjno-obronną na obszarze okręgu wojskowego.

II. ORGANIZACJA ŁĄCZNOŚCI DOWÓDZTWA I SZTABU OKRĘGU WOJSKOWEGO.

Zasadniczymi elementami systemu łączności sztabu OW będą węzły łączności urządzone na punktach dowodzenia sztabu OW, podległych organów i wojsk OTK oraz garnizonowe węzły łączności. Wymienione węzły łączności, powinny nie tylko zabezpieczać pracę swych organów dowodzenia /k: rowania/, lecz także winny spełniać usługi na korzyść innych organów i sztabów będących w rejonie ich rozmieszczenia.

Główną rolę w systemie łączności sztabu OW, będzie odgrywał węzeł łączności na stacjonarnym stanowisku dowodzenia sztabu OW. W związku z tym, musi on być odpowiednio rozbudowany i wyposażony w urządzenia i środki łączności oraz zabezpieczony przed oddziaływaniem nieprzyjaciela. W skład tego węzła wejdą urządzenia i środki typu stacjonarnego, ewentualnie uzupełnione środkami typu polowego. Zainstalowanie stacjonarnych środków łączności winno być dokonane w okresie pokojowym, a rozwinięcie polowych środków łączności dopiero w okresie stanu podwyższonej gotowości obronnej państwa.

Węzeł łączności dotychczasowego stanowiska dowodzenia sztabu OW /który praktycznie istnieje w okresie pokojowym/ będzie spełniał rolę pomocniczą w stosunku do węzła łączności stacjonarnego stanowiska dowodzenia, obsługując część sztabu OW pozostającą w stałym garnizonie oraz wszelkie inne instytucje i organa wojskowe. Także może on służyć do zapewnienia łączności z organami i wojskami OTK, które z różnych przyczyn nie mogą utrzymać jej bezpośrednio z węzłem łączności stacjonarnego stanowiska dowodzenia.

Węzły łączności ruchomego stanowiska dowodzenia sztabu OW, winny być tak wyposażone pod względem łączności, aby do czasu obsadzenia jakiegokolwiek stanowiska przez grupę operacyjną spełniały rolę pomocniczych węzłów w systemie łączności OW. Mogą one być organizowane na bazie odpowiednich stacjonarnych węzłów istniejących w okresie pokojowym /np. poligonu ćwiczebnego, instytucji lub jednostki wojskowej rozmieszczonej poza przewidywanymi celami uderzeń

jądrowych itp./ i uzupełnienie na okres wojny dodatkowymi urządzeniami i środkami łączności.

Gdy zajdzie potrzeba obsadzenia określonego rejonu ruchomego stanowiska dowodzenia przez grupę operacyjną dla dowodzenia działaniami w danym rejonie okręgu wojskowego/ tam gdzie punkt dowodzenia będzie rozmieszczony/, istniejące wyposażenie węzła należy uzupełnić dodatkowymi środkami łączności/ w szczególności środkami radiowymi, radioliniowymi i ruchomymi/ zgodnie z zaistniałymi potrzebami.

Garnizonowe węzły łączności /WIG/ winny spełniać rolę pomocniczych węzłów łączności OW, w celu:

- zapewnienia łączności telefonicznej z instytucjami i jednostkami wojskowymi oraz organami i instytucjami cywilnymi rozmieszczonymi w określonej miejscowości, w której znajduje się garnizonowy węzeł łączności;
- zapewnienia łączności telegraficznej w systemie telegrafii abonenckiej z brygadami KBW i WOP, wojewódzkimi komitetami obrony oraz ewentualnie innymi organami i sztabami;
- zapewnienia łączności współdziałania między wojskami OTK, a organami i siłami układu terytorialnego i funkcjonalnego;
- zapewnienia dokonywania połączeń tranzytowych i zestawienia okrężnych kanałów na przewodowych liniach telekomunikacyjnych;
- zapewnienia retranslacji względnie pośredniczenia w prowadzeniu korespondencji radiowej;
- zapewnienia łączności z podległymi organami i wojskami OTK oraz wewnątrz tych jednostek, w przypadkach dokonywania doraźnej zmiany rejonów dyslokacji.

W celu rozwinięcia i eksploatacji węzłów łączności punktów dowodzenia, sztab OW dysponuje etatowym batalionem łączności. W skład tego batalionu, oprócz środków i urządzeń łączności zainstalowanych na węzłach, wchodzi odpowiednia ilość sił i środków łączności /wyłącznie typu polowego/ dla uzupełnienia węzła łączności ruchomego stanowiska dowodzenia OW, dokonywania awaryjnych wstawek przewodowych i radioliniowych na liniach telekomunikacyjnych resortu łączności oraz

wzmocnienia podległych organów i wojsk OTK. Ponadto sztab OW dysponuje kluczem lotnictwa łącznikowego /w składzie eskadry lotnictwa OW/.

Przechowywanie zapasów sprzętu i materiałów łączności dla podległych organów i wojsk OTK zajmuje się okręgowa składnica łączności, a remontem sprzętu - okręgowy warsztat łączności,

W dalszej treści zostanie szczegółowo przedstawiona organizacja łączności sztabu OW, w systemie międzygarnizonowym oraz w określonych działaniach operacyjno-obronnych.

a/ ŁĄCZNOŚĆ MIĘDZYGARNIZONOWA

Ażeby przejść do rozpatrzenia łączności międzygarnizonowej potrzebnej na okres wojny, należy ogólnie zapoznać się z organizacją tej łączności istniejącej obecnie w okresie pokojowym.

1. Organizacja łączności międzygarnizonowej w okresie pokojowym.

W siedzibie sztabu OW oraz w siedzibie sztabów związków istnieją zorganizowane stacjonarne węzły łączności, z reguły obsługujące nie tylko dany sztab, ale również inne jednostki wojskowe stacjonujące w danym garnizonie. W niektórych miejscowościach, które nie są siedzibami sztabów związków, lecz gdzie znajduje się szereg jednostek /instytucji/ wojskowych, również istnieją stacjonarne węzły łączności/ na terenie jednej z tych jednostek/ obsługujące przeważnie wszystkie te jednostki i instytucje. Każdy samodzielny oddział lub pododdział stacjonujący w określonym garnizonie, na terenie koszar posiada własny węzeł łączności. Jeśli w jednym kompleksie koszar znajduje się kilka jednostek, to zazwyczaj istnieje tylko jeden węzeł łączności.

Wszystkie węzły łączności wyposażone są w stacjonarne urządzenie teletechniczne. W stacjonarne środki radiowe wyposażone są tylko węzły łączności sztabu OW, sztabów związków niektórych oddziałów. Natomiast na pozostałych

węzłach łączności wykorzystuje się polowe środki radiowe będące na etacie jednostki.

Dalekosiężna łączność telefoniczno-telegraficzna za pomocą środków przewodowych zapewniona jest na łączach wydzielonych z przewodowej sieci telekomunikacyjnej resortu łączności /dzierżawionych przez MON/.

Węzeł łączności sztabu OW z zasady posiada bezpośrednie połączenie z:[x/]

- węzłem łączności Sztabu Generalnego [redacted]
- węzłami łączności sztabów podległych związków [redacted]
- węzłami łączności niektórych garnizonów nie będących siedzibami sztabów związków [redacted] zne i ewentualnie 1 łącze telegraficzne/;
- węzłami łączności [redacted] włączonych do najbliższych garnizonowych węzłów łączności [redacted];
- węzłami łączności sztabu KOPK i ewentualnie dowództwa Marynarki Wojennej [redacted]

Węzły łączności sztabów związków posiadają bezpośrednie połączenia telefoniczne /po jednym - dwa łącza z każdym/ do podległych oddziałów i pododdziałów stacjonujących w poszczególnych garnizonach. Jeśli w określonym garnizonie stacjonuje kilka podległych jednostek, to takie połączenie z zasady istnieje tylko do węzła łączności jednej jednostki, który stanowi garnizonowy węzeł łączności w tej miejscowości. Węzły łączności sztabów związków oraz niektórych garnizonów posiadają również bezpośrednie połączenia telefoniczne /i ewentualnie połączenia telegraficzne/ z węzłem łączności Sztabu Generalnego.

- -

x/ Liczba łączy jest podana orientacyjnie.

Wszelkie instytucje i przedsiębiorstwa wojskowe, mniejsze samodzielne pododdziały, szkoły, składy itp. podlegające różnym organom nadrzędnym, z reguły są abonentami telefonicznymi najbliższych garnizonowych węzłów łączności.

Istnieją również bezpośrednie połączenia telefoniczne między omawianymi wyżej węzłami łączności garnizonów, a węzłami łączności jednostek wojsk OPK, lotnictwa operacyjnego i marynarki wojennej, jeśli one rozmieszczone są w jednej i tej samej lub pobliskiej miejscowości. Natomiast węzły łączności sztabów brygad i oddziałów KBW oraz WOP z zasady posiadają bezpośrednie połączenia telefoniczne do najbliższych węzłów łączności sztabów związków i oddziałów podległych sztabowi OW.x/

Garnizonowe węzły łączności wszystkich jednostek z reguły są abonentami miejscowych central telefonicznych ruchu publicznego, a niektóre z nich również abonentami central telefonicznych stacji kolejowych. Określone osoby funkcyjne sztabu OW /dowódca, szef sztabu, dyżurny operacyjny/ oraz dowódcy związków taktycznych, a także dowódcy jednostek wojsk wewnętrznych /KBW, WOP/ są abonentami central telefonicznych /rozmieszczonych w miastach wojewódzkich/ międzymiastowej łączności rządowej organizowanej przez resort spraw wewnętrznych.xx/

Łączność radiową, sztab OW posiada zorganizowaną według następujących zasad.

Łączność między sztabem OW a Sztabem Generalnym utrzymana jest przy pomocy radiostacji krótkofalowych średniej mocy w sieci radiowej Sztabu Generalnego z możliwością wyprowadzenia dowolnego korespondenta z sieci do pracy na rezerwowy kierunek radiowy /dalekopisowy/.

- - - -

Przez Sztab Generalny mogą być jeszcze zorganizowane inne sieci radiowe, służące do zapewnienia łączności współdziałania operacyjnego między określonymi dowództwami /sztabami/, których podległe jednostki przewidziane są do wykonywania specjalnych zadań /np. współdziałanie między dowództwem Marynarki Wojennej i sztabem Pomorskiego Okręgu Wojskowego oraz jednostkami stacjonującymi na wybrzeżu morskim/.

Dla zapewnienia łączności między sztabem OW a podległymi związkami i niektórymi garnizonami lub samodzielnymi oddziałami zorganizowanych jest kilka sieci radiowych sztabu OW. W sieciach tych wykorzystywane są stacjonarne radiostacje krótkofalowe średniej mocy, przy czym każdy podległy związek /garnizon, oddział/ pracuje tylko w jednej z tych sieci. Do sieci tych ponadto są wydzielone odbiorniki radiowe /radiostacje/ Sztabu Generalnego.

Dla łączności z pozostałymi jednostkami podległymi sztabowi OW oraz wewnątrz związków taktycznych, istnieją zorganizowane sieci i kierunki radiowe przy pomocy polowych środków radiowych. W okresie pokojowym uruchamiane są one doraźnie dla celów ćwiczebnych i operacyjnych.

Przesyłanie dokumentów bojowych i służbowych między sztabem OW a sztabami: przełożonymi, podległymi i współdziałającymi odbywa się za pośrednictwem poczty specjalnej MSW oraz doraźnie przy pomocy własnych łączników.

2. Organizacja łączności międzygarnizonowej w okresie zagrożenia i w toku wojny.

Pod pojęciem łączności międzygarnizonowej na okres wojny, należy również rozumieć łączność z organami i sztabami wojsk OTK rozmieszczonymi na polowych stanowiskach dowodzenia /kierowanie/ oraz znajdujących się w rejonach wyjściowych do działań. Łączność międzygarnizonowa winna stanowić podstawę systemu łączności sztabu OW, który może być uzupełniany dodatkowymi kanałami łączności dla zapewnienia wymiany informacji ze związkami, oddziałami i pododdziałami wojsk OTK, a także wojsk operacyjnych wykonującymi określone zadania bojowe na obszarze OW.

W dalszej treści zostanie rozpatrzona organizacja łączności międzygarnizonowej według poszczególnych rodzajów środków łączności.

Łączność międzygarnizonowa za pomocą środków przewodowych, powinna być tak zorganizowana, aby istniała możliwość uzyskania w bardzo krótkim czasie połączeń okrężnych w przypadkach gdy nastąpi utrata łączności na bezpośrednich kierunkach.x/

Z węzła łączności stacjonarnego stanowiska dowodzenia sztabu OW /na łączach wydzielonych z linii telekomunikacyjnych resortu łączności/ winny być zorganizowane bezpośrednie kierunki do:

- stacjonarnego stanowiska dowodzenia Sztabu Generalnego: w dwóch - czterech łączach telefonicznych i dwóch łączach telegraficznych;
- dotychczasowego stanowiska dowodzenia Sztabu Generalnego w dwóch łączach telefonicznych i jednym łączu telegraficznym;
- planowanych rejonów rozmieszczenia ruchomego stanowiska dowodzenia sztabu OW: w dwóch - trzech łączach telefonicznych i jednym - dwóch łączach telegraficznych;
- dotychczasowego stanowiska dowodzenia /garnizonowego węzła łączności/ sztabu OW: w dwóch - czterech łączach telefonicznych i jednym - dwóch łączach telegraficznych;
- stanowisk dowodzenia jednostek KBW /w rejonach wyjściowych/ oraz brygad i oddziałów WOP: z każdym z nich w jednym łączu telefonicznym;
- polowych stanowisk kierowania WKO: z każdym z nich w jednym łączu telefonicznym i ewentualnie w jednym łączu telegraficznym;
- garnizonowych węzłów łączności, spełniających rolę pomocniczych węzłów łączności: w jednym - dwóch łączach telefonicznych i jednym łączu telegraficznym z każdym;

---

x/ Patrz: Załącznik nr 1.

- stanowiska dowodzenia KOPK: w jednym - dwóch łączach telefonicznych i jednym łączu telegraficznym w koniecznych przypadkach takie połączenia mogą być zorganizowane do pomocniczych stanowisk dowodzenia KDPK/;
- stanowiska dowodzenia dowództwa Marynarki Wojennej /tylko POW/; w dwóch łączach telefonicznych i jednym łączu telegraficznym;
- stanowisk dowodzenia związków taktycznych wojsk operacyjnych czasowo rozmieszczonych na obszarze okręgu wojskowego /nie dotyczy to wojsk armii przebywających w rejonach alarmowych lub rejonach wyjściowych do działań/: w jednym łączu telefonicznym i telegraficznym z każdym;
- stanowiska dowodzenia sąsiedniego sztabu OW /dotyczy tylko POW i SOW/: w jednym - dwóch łączach telefonicznych i jednym łączu telegraficznym /z WOW, pozostałe OW mogą uzyskiwać połączenia przez WŁ Sztabu Gen/.

Jeśli doprowadzenie wszystkich wyżej wymienionych łączy telefoniczno-telegraficznych do węzła łączności stacjonarnego stanowiska dowodzenia sztabu OW jest niemożliwe, to część z nich doprowadza się do węzła łączności dotychczasowego stanowiska dowodzenia w stałym garnizonie/ sztabu OW, uwzględniając przy tym ważność poszczególnych łączy.

Należy zaznaczyć, że sztab OW ma możliwość uzyskania połączeń ze Sztabem Generalnym także przez niektóre garnizonowe węzły łączności posiadające bezpośrednie kierunki łączności do węzła łączności DSD lub SSD Sztabu Generalnego. Jeśli na obszarze OW będzie rozmieszczone ruchome stanowisko dowodzenia Sztabu Generalnego, wówczas może ono posiadać bezpośrednie połączenia telefoniczno-telegraficzne z węzłem łączności określonego punktu dowodzenia sztabu OW oraz z niektórymi garnizonowymi węzłami łączności.

Węzeł łączności DSD sztabu OW, może posiadać bezpośrednie kierunki do:

- dotychczasowego stanowiska dowodzenia Sztabu Generalnego: w jednym łączu telefonicznym i jednym łączu telegraficznym;
- stacjonarnego stanowiska dowodzenia Sztabu Generalnego: ilość łączy jak wyżej;

- stacjonarnego stanowiska dowodzenia sztabu OW: w dwóch - czterech łączach telefonicznych i jednym- - dwóch łączach telegraficznych;
- garnizonowych węzłów łączności oraz węzłów łączności organów i wojsk OTK, które nie posiadają bezpośrednich połączeń z węzłem łączności stacjonarnego stanowiska dowodzenia sztabu OW: w jednym łączu telefonicznym i ewentualnie w jednym łączu telegraficznym z każdym.

Węzły łączności planowanych rejonów rozmieszczenia ruchomego stanowiska dowodzenia sztabu OW, winny posiadać bezpośrednie połączenie telefoniczno-telegraficzne /po jednym łączu/ z kilkoma najbliższymi garnizonowymi węzłami łączności oraz ewentualnie z węzłami łączności punktów dowodzenia organów i wojsk OTK, stale rozmieszczonych w jednych i tych samych rejonach /np. WKO, BWOP itp./.

Ażeby sztabowi OW zapewnić dodatkowe połączenia telefoniczne oraz łączność telegraficzną /w systemie telegrafii abonenckiej / z WKO, brygadami i oddziałami KBW i WOP, sztabem KOPK, dowództwem Marynarki Wojennej i sztabami związków taktycznych/ czasowo rozmieszczonych na obszarze OW/, węzły łączności ich punktów dowodzenia muszą mieć zorganizowane bezpośrednie kierunki do najbliższych garnizonowych węzłów łączności. Na każdym z tych kierunków powinno być zestawione jedno łącze telefoniczne i jedno łącze telegraficzne. Takie połączenia umożliwiają jednocześnie zapewnienie łączności współdziałania między wymienionymi organami i sztabami.

Dla stworzenia okrężnych kanałów łączności oraz zapewnienia łączności współdziałania między organami i wojskami OTK rozmieszczonymi na obszarze sąsiednich województw, między niektórymi sąsiednimi garnizonowymi węzłami łączności mogą być organizowane bezpośrednie połączenia telefoniczno-telegraficzne. Takie połączenia winny być również zorganizowane między określonymi garnizonowymi węzłami łączności rozmieszczonymi w rejonach przygranicznych sąsiednich państw sojuszniczych. Umożliwiałoby to porozumiewanie się między organami i wojskami OTK sąsiednich państw działających w strefie nadgranicznej, a także między sztabami sąsiadujących okręgów wojskowych.

Niezależnie od tego, sztaby sąsiednich OW należących do dwóch różnych państw, mogą otrzymywać konieczne połączenia przez węzły łączności punktów dowodzenia sztabów wojsk ochrony pogranicza, jak również przez węzły łączności Sztabów Generalnych.

W dotychczasowej treści rozpatrzono łączność sztabu OW z najważniejszymi podległymi organami i sztabami wojsk OTK. Przy tym wskazano na konieczność organizowania z nimi bezpośrednich kierunków. Natomiast z pozostałymi jednostkami podległymi sztabowi OW takimi jak: inżynieryjno-techniczne, drogowo mostowe, pontonowe, obrony przed środkami masowego rażenia, regulacji ruchu, transportowe, szkolne i zapasowe, a także oddziałami porządkowo-ochronnymi WSW, komendami garnizonów, organami i składami zaopatrzenia materiałowo-technicznego, organami i urządzeniami medyczno-sanitarnymi oraz innymi instytucjami wojskowymi, nie będzie możliwości zastosowania łączy bezpośrednich /ze względu na stan przewodowej sieci telekomunikacyjnej resortu łączności/. Zresztą biorąc pod uwagę rolę i zadania tych jednostek, nie ma koniecznej potrzeby organizowania takiej łączności. Wystarczy zapewnienie z nimi łączności pośrednio poprzez garnizonowe węzły łączności, a nawet przez węzły łączności komitetów obrony lub sztabów innych jednostek, w pobliżu których będą one rozmieszczone. Jedynie w przypadku, gdy określona jednostka będzie rozmieszczona w pobliżu określonego punktu dowodzenia sztabu OW, wówczas należy z nią zapewnić bezpośrednią łączność telefoniczną.

Jednakże nie we wszystkich wypadkach będzie możliwość podłączenia niektórych jednostek do najbliższego garnizonowego węzła łączności lub węzła łączności określonego sztabu. W tym przypadku z takimi jednostkami należy utrzymywać łącznością w ramach sieci telekomunikacyjnej ruchu publicznego.

W sieci telekomunikacyjnej ruchu publicznego, sztab OW może utrzymywać łączność telefoniczną nie tylko z podległymi organami i jednostkami wojskowymi, z którymi nie posiada połączeń we własnym systemie, ale w szczególności z organami terenowymi i siłami układu funkcjonalnego oraz układu terytorialnego rozmieszczonymi na obszarze okręgu wojskowego.

Powyższe organa i siły z reguły są abonentami centrali telefonicznych ruchu publicznego /miejscowych i niekiedy międzymiastowych central telefonicznych/. W sieci telekomunikacyjnej ruchu publicznego sztab OW może uzyskiwać połączenia ze wszystkimi podległymi organami i sztabami wojsk OTK w przypadkach nasilenia rozmów w zorganizowanym systemie łączności, względnie w przypadku naruszenia sprawności jego działania. W tym celu muszą być zorganizowane bezpośrednie połączenia telefoniczne między węzłami łączności punktów dowodzenia sztabu OW oraz podległych organów i sztabów wojsk OTK, a najbliższymi centralami telefonicznymi ruchu publicznego . Konieczną ilość łączy między nimi na każdym szczeblu dowodzenia powinno się określać przypuszczalną objętością wymiany informacji w okresach największego nasilenia działalności operacyjno-obronnej na obszarze OW. Połączenia w sieci telekomunikacyjnej ruchu publicznego dla potrzeb sztabu OW oraz podległych mu organów i sztabów wojsk OTK, muszą być realizowane w uprzywilejowanej kolejności /na podstawie opracowanych i wydanych kategorii upoważnień/ w stosunku do innych abonentów tej sieci.

Niezależnie od własnego systemu łączności przewodowej i sieci telekomunikacyjnej ruchu publicznego, sztab OW winien również korzystać z międzymiastowej łączności rządowej /organizowanej przez resort spraw wewnętrznych/, ogólnoeksploatacyjnej sieci telefonicznej kolei państwowych/ organizowanej przez resort komunikacji oraz z przewodowej sieci łączności KOPK. Pomorski okręg wojskowy może również korzystać z sieci łączności dowództwa Marynarki Wojennej.

W systemie międzymiastowej łączności rządowej /MŁRz/ przewiduje się organizację kierunków, na których zostanie zapewniona łączność telefoniczno-telegraficzna /z zastosowaniem urządzeń utajniających/ między:

- polowym stanowiskiem kierowania sekretariatu KOK, a rejonami rozmieszczenia poszczególnych działów KOK, a w tym i ze Sztabem Generalnym;

- polowym stanowiskiem kierowania sekretariatu KOK, a polowymi stanowiskami kierowania wojewódzkich komitetów obrony;
- polowymi stanowiskami kierowania sąsiednich wojewódzkich komitetów obrony;
- polowym stanowiskiem kierowania WKO, a dotychczasowym stanowiskiem kierowania WKO;
- stanowiskiem dowodzenia brygady lub oddziału WOP, a najbliżej rozmieszczonym polowym stanowiskiem kierowania wojewódzkiego komitetu obrony.

W celu umożliwienia sztabowi OW korzystania z międzymiastowej łączności rządowej, na węźle łączności stacjonarnego stanowiska dowodzenia sztabu OW istnieje potrzeba zainstalowania oddzielnej centrali telefonicznej /z aparaturą utajniającą/x/ i zorganizowania bezpośrednich kierunków /jedno - dwa łącza telefoniczne na każdym kierunku/ do węzłów łączności polowych stanowisk kierowania przynajmniej dwóch wojewódzkich komitetów obrony /konkretnie do centrali telefonicznych MMŁRz, istniejących w ramach ich węzłów/ rozmieszczonych na obszarze OW. Dałoby to sztabowi OW możliwość porozumiewania się z Komitetem Obrony Kraju, jak również istniałyby dodatkowe kanały łączności /i to utajnione/ ze Sztabem Generalnym, niektórymi wojewódzkimi komitetami obrony oraz brygadami i oddziałami WOP. Przy ograniczonych możliwościach przewodowej sieci telekomunikacyjnej resortu łączności, w takim przypadku byłoby można zrezygnować z uprzednio wymienionych bezpośrednich łączy telefonicznych między stacjonarnym stanowiskiem dowodzenia sztabu OW, a polowymi stanowiskami kierowania WKO, posiadającymi w tym ostatnim wariancie połączenia między sobą w ramach międzymiastowej łączności rządowej, a także z brygadami i oddziałami WOP podłączonymi do central telefonicznych tychże wojewódzkich komitetów obrony.

---

x/ Jeśliby w systemie łączności sztabu OW zostały zastosowane urządzenia utajniające, to wówczas łącza z międzymiastowej łączności rządowej organizowanej przez resort spraw wewnętrznych należałoby włączyć do centrali telefonicznej łączności utajniającej sztabu OW.

Ogólnoeksploatacyjna sieć telefoniczna polskich kolei państwowych /PKP/ w zasadzie służy do koordynowania pracy wszystkich jednostek organizacyjnych kolei i ogólnego kierowania działalnością całego przedsiębiorstwa kolejowego. Z działalnością przedsiębiorstwa kolejowego będą ściśle związane kolejowe organa i siły komunikacji wojskowej, które w tym przypadku muszą w bardzo szerokim zakresie korzystać z wyżej wymienionej ogólnoeksploatacyjnej sieci telefonicznej kolei państwowych.x/

Prócz tego biorąc pod uwagę fakt, że przewodowa sieć telekomunikacyjna kolei państwowych jest drugą co do wielkości na obszarze OW /i w kraju/ oraz zbudowana innymi trasami w stosunku do linii telekomunikacyjnych resortu łączności, winna być możliwość korzystania z niej przez sztab OW oraz przez podległe organa i sztaby wojsk OTK. Naturalnie doraźne uzyskiwanie połączeń w ogólnoeksploatacyjnej sieci telefonicznej dla przekazywania informacji związanych z działalnością wojsk OTK na obszarze OW miałoby miejsce tylko i wyłącznie w bardzo krytycznych sytuacjach, a w szczególności gdyby nie było możliwości uzyskania koniecznych połączeń w innych kanałach łączności. Ponadto poszczególne organa i sztaby wojsk OTK korzystają z najbliższych stacji kolejowych, /które świadczą usługi transportowe, gospodarcze i operacyjne na ich korzyść/, co również narzuca potrzebę posiadania łączności między nimi.

Dlatego dla zapewnienia możliwości porozumiewania się między zainteresowanymi, a także stworzenia warunków korzystania z ogólnoeksploatacyjnej sieci telefonicznej kolei państwowych przez sztab OW oraz podległe mu organa

---

x/ Wykorzystanie ogólnoeksploatacyjnej sieci telefonicznej kolei państwowych przez organa i siły komunikacji wojskowej, jak również przez pododdziały ochrony komunikacji zostanie omówiona w dalszych podrozdziałach.

i sztaby wojsk OTK, węzły łączności punktów dowodzenia tych sztabów i organów oraz garnizonowe węzły łączności winny mieć zestawione bezpośrednie łącza telefoniczne do central telefonicznych najbliższych stacji kolejowych.

Na obszarze każdego OW istnieje zorganizowany system łączności przewodowej KOPK oraz podległych mu wojsk. Natomiast w pasie nadmorskim Pomorskiego Okręgu Wojskowego, istnieje ponadto zorganizowany system łączności przewodowej dowództwa Marynarki Wojennej i podległych jednostek nadbrzeżnych. Pomimo, że te systemy łączności zorganizowane są wyłącznie dla potrzeb tych dowództw i sztabów, jednakże w koniecznych sytuacjach winna być możliwość korzystania z nich przez sztab OW oraz podległe mu organa i sztaby wojsk OTK. W tym celu muszą być zestawione bezpośrednie łącza telefoniczne między węzłami łączności punktów dowodzenia sztabu OW, a węzłami łączności dowództwa Marynarki Wojennej i sztabu KOPK. Ponadto jednostki podległe KOPK i dowództwu Marynarki Wojennej winny posiadać bezpośrednie połączenia telefoniczne do garnizonowych węzłów łączności, rozmieszczonych w jednych i tych samych lub pobliskich miejscowościach. Powyższe połączenia będą służyły dla utrzymywania łączności współdziałania między poszczególnymi dowództwami i sztabami.

W celu przekazania bardzo pilnych i nader ważnych informacji, uzyskiwanie natychmiastowych połączeń telefonicznych w systemie łączności przewodowej sztabu OW, jak również w międzymiastowej łączności rządowej, sieci telekomunikacyjnej ruchu publicznego, ogólnoeksploatacyjnej sieci telefonicznej kolei państwowych oraz w przewodowych sieciach łączności KOPK i Marynarki Wojennej zapewnia się przez stosowanie określonych haseł, na podanie których przerywa się wszelkie inne połączenia.

Łączność międzygarnizonowa za pomocą środków radiowych winna zapewnić sztabowi OW bezpośrednie porozumiewanie się z:[x/]

- Sztabem Generalnym;

---

x/ Patrz: Załącznik nr 2.

- wojewódzkimi komitetami obrony znajdującymi się na obszarze OW;
- sztabami brygad i oddziałów KBW oraz WOP;
- garnizonowymi węzłami łączności;
- niektórymi oddziałami zapasowymi i szkolnymi;
- sztabami związków taktycznych wojsk operacyjnych czasowo rozmieszczonych na obszarze OW;
- sztabem KOPK;
- dowództwem Marynarki Wojennej /tylko w POW/;
- sztabami sąsiednich OW;
- między poszczególnymi punktami dowodzenia sztabu OW.

W tym celu winno się zorganizować następujące sieci i kierunki radiowe.

Łączność między sztabem OW a Sztabem Generalnym z reguły winna być zapewniona za pomocą radiostacji krótkofalowych średniej lub dużej mocy w sieci radiowej dowodzenia Sztabu Generalnego. Sieć ta winna równocześnie zapewnić łączność współdziałania między sztabami poszczególnych okręgów wojskowych. Do pracy w tej sieci, winno się wydzielić radiostację na stacjonarnym stanowisku dowodzenia sztabu OW.

Oprócz tego, Sztab Generalny winien zorganizować oddzielną sieć radiową, w której pracowałyby radiostacje: Sztabu Generalnego, sztabu POW, dowództwa Marynarki Wojennej i ewentualnie jednostek wydzielonych do obrony wybrzeża morskiego. W ten sposób zapewniona byłaby między innymi łączność współdziałania między sztabem POW, a dowództwem Marynarki Wojennej.

Ponadto mogą być zorganizowane rezerwowe kierunki radiowe Sztabu Generalnego /dalekopisowe/ służące do wyprowadzania na nie korespodentów z podanych sieci, w wypadku konieczności prowadzenia intensywnej wymiany informacji z określonymi sztabami.

Dodatkowe kanały łączności między sztabem OW a Sztabem Generalnym stanowić mogą sieci radiowe kierowania KOK organizowane przez resort spraw wewnętrznych. Dotyczy to między innymi sieci radiowych kierowania KOK organizowanych dla utrzymania łączności między polowym stanowiskiem kierowania a sekretariatu KOK, a Sztabem Generalnym i wyższymi sztabami wojskowymi /sztaby OW,

sztab Frontu, dowództwo WOPK i dowództwo Marynarki Wojennej/. Natomiast inne sieci radiowe kierowania KOK, winny być organizowane dla utrzymania łączności między polowym stanowiskiem kierowania sekretariatu KOK, a polowymi stanowiskami kierowania wojewódzkich komitetów obrony. Skład korespondentów tych sieci winien być dobierany obszarami okręgów wojskowych. W sieciach tych między innymi powinny pracować radiostacje pełnomocników KOK znajdujących się przy sztabach OW. Oprócz tego, mogą być zorganizowane rezerwowe kierunki radiowe KOK, na które wyprowadza się do pracy radiostacje z wymienionych wyżej sieci.

Łączność radiową sztabu OW z wymienionymi uprzednio podległymi organami i sztabami wojsk OTK oraz garnizonowymi węzłami łączności należy organizować w sieciach i kierunkach radiowych za pomocą radiostacji krótkofalowych średniej mocy. W każdej z sieci może pracować około 7-10 korespondentów. Taka ilość korespondentów w każdej z sieci nie będzie nastręczała trudności w prowadzeniu korespondencji radiowej, ponieważ częstotliwość wymiany informacji z szeregu korespondentów będzie bardzo minimalna /np. z oddziałami szkolnymi i zapasowymi/.

Skład korespondentów poszczególnych sieci radiowych w zasadzie należy dobierać według pionów organizacyjnych i z zachowaniem określonej organizacji łączności międzygarnizonowej istniejącej w okresie pokojowym. Ułatwia to sztabowi OW przejęcie kierowania organami i sztabami wojsk OTK podporządkowanymi mu dopiero na okres wojny.
Stosując powyższe zasady, organizacja międzygarnizonowej łączności radiowej może przedstawiać się następująco.

Dla łączności między stacjonarnym stanowiskiem dowodzenia sztabu OW a polowymi stanowiskami kierowania wojewódzkich komitetów obrony znajdujących się na obszarze OW, powinno się organizować jedną - dwie sieci radiowe dowodzenia sztabu OW.

Z jednostkami KBW /rozmieszczonymi w rejonach wyjściowych do działań/ podporządkowanymi okręgowi wojskowemu, sztab OW powinien utrzymywać łączność w jednej lub dwóch sieciach radiowych dowództwa KBW/ zorganizowanych dla potrzeb okręgu wojskowego/,względnie w sieciach radiowych dowodzenia OW. W tym celu na stacjonarnym stanowisku dowodzenia sztabu OW wydziela się do tych sieci radiostacje.

JZ jednostkami WOP działającymi na obszarze OW, sztab OW będzie miał zapewnioną łączność w jednej lub dwóch sieciach radiowych dowództwa WOP. W tym przypadku sztab OW, winien korzystać z radiostacji grupy operacyjnej dowództwa WOP rozmieszczonej na stacjonarnym stanowisku dowodzenia sztabu OW.

Łączność między stacjonarnym stanowiskiem dowodzenia sztabu OW a garnizonowymi węzłami łączności rozmieszczonymi na obszarze OW z zasady będzie zapewniona w sieciach radiowych dowodzenia OW pracujących już w okresie pokojowym. Stacjonarne radiostacje garnizonowych węzłów łączności mogą być wykorzystywane przez personel terytorialnych sztabów wojskowych i inne instytucje wojskowe pozostające w dotychczasowych garnizonach. Mogą one również być wykorzystane przez wojewódzkie komitety obrony rozmieszczone na polowych stanowiskach kierowania przez zastosowanie zdalnego sterowania nimi za pomocą radiostacji UKF. W jednej z tych sieci zapewnia się łączność między stacjonarnym stanowiskiem dowodzenia a dotychczasowym stanowiskiem dowodzenia sztabu OW. Ponadto do tych sieci włącza się radiostacje planowanych rejonów rozmieszczenia ruchomego stanowiska dowodzenia sztabu OW, zapasowych i szkolnych oddziałów, sztabów związków taktycznych wojsk operacyjnych czasowo rozmieszczonych na obszarze OW oraz innych oddziałów i pododdziałów okręgu wojskowego wyposażonych w radiostacje krótkofalowe średniej mocy. Do określonych sieci mogą być również włączone radiostacje niektórych garnizonowych węzłów łączności państw sojuszniczych rozmieszczonych w rejonach przygranicznych.

W skład omawianych sieci radiowych dowodzenia sztabu OW, muszą wejść także radiostacje lub odbiorniki radiowe Sztabu Generalnego. Ma to na celu umożliwienie Sztabowi Generalnemu prowadzenia nasłuchu pracy w danych sieciach oraz w koniecznych wypadkach prowadzenia korespondencji z organami i sztabami wojsk OTK z pominięciem sztabu OW.

We wszystkich wyżej omawianych sieciach radiowych dowodzenia sztabu OW oraz sieciach radiowych dowództwa KBW i WOP, należy umożliwić utrzymywanie łączności współdziałania między podległymi organami i sztabami wojsk OTK.

Należy jednak mieć na uwadze to, że w pewnych okresach działań operacyjno-obronnych na obszarze OW, może nastąpić dość duża wymiana informacji z niektórymi organami i sztabami, i przepustowość tych sieci nie zapewni operatywnego dowodzenia. W związku z tym, dla każdej względnie dwóch wymienionych sieci celowe jest organizowanie rezerwowego kierunku radiowego. Do pracy na ten kierunek /na ustalony sygnał przekazany w sieci/, przechodziłyby radiostacje określonych organów i sztabów.

Wyżej podano jedno z możliwych rozwiązań składu korespondentów sieci radiowych dowodzenia OW według funkcjonalności poszczególnych sił. Można także zastosować inne rozwiązanie, a mianowicie dobierać korespondentów rozmieszczonych na obszarach o wspólnych zainteresowaniach operacyjno-obronnych. Na przykład, można przyjąć taką zasadę, że w każdej sieci radiowej dowodzenia sztabu OW zapewnia się łączność z jednym - dwoma wojewódzkimi komitetami obrony oraz ze sztabami związków i oddziałów wojsk OTK, a także garnizonowymi węzłami łączności i węzłami łączności RSD OW rozmieszczonymi na obszarze tych województw. W przypadku przegrupowania jakiegokolwiek związku lub oddziału wojsk OTK /szczególnie brygad i pułków KBW/ na obszar innego województwa, radiostację tego sztabu przenosi się do pracy w odpowiedniej sieci radiowej dowodzenia sztabu OW.

Ponadto sztab OW winien mieć zawczasu zorganizowane 1-2 rezerwowe sieci radiowe 1-2 rezerwowe kierunki radiowe, które służyłyby do zapewnienia łączności z czasowo podporządkowanymi jednostkami wojsk OTK centralnego podporządkowania lub jednostkami wojsk operacyjnych, a także dla doraźnego organizowania dodatkowych kanałów łączności radiowej, na przykład podczas prowadzenia operacji /działań/ przeciwdesantowych /przeciwdywersyjnych/ itp.

W celu zapewnienia łączności między stacjonarnym stanowiskiem dowodzenia sztabu OW a stanowiskiem dowodzenia sztabu KOPK rozmieszczonym na obszarze OW, z reguły powinno się organizować kierunek radiowy przy pomocy radiostacji krótkofalowej lub ultrakrótkofalowej /w zależności od odległości między ich punktami dowodzenia/.

Sztabowi OW należy również zapewnić utrzymanie bezpośredniej łączności radiowej z wszelkiego rodzaju pododdziałami obsługującymi stacjonarne stanowisko dowodzenia sztabu OW /pododdział porządkowo-ochronny WSW, pododdział transportowy, pododdział obsługi i obrony SD, lądowisko eskadry lotnictwa OW, pododdział obrony przed bronią masowego rażenia itp./ a rozmieszczonymi w pewnej odległości od pomieszczeń grupy operacyjnej sztabu. W tym celu można zorganizować sieć radiową sztabu OW przy pomocy radiostacji UKF.

Oprócz omówionej wyżej bezpośredniej łączności radiowej z organami i sztabami wojsk OPK wyposażonymi w radiostacje krótkofalowe średniej mocy, sztabowi OW należy ponadto zapewnić łączność z innymi podległymi oddziałami i pododdziałami takimi jak: inżynieryjno-techniczne, drogowo-mostowe, pontonowe, obrony przed środkami masowego rażenia, transportowe, szkolne i zapasowe, porządkowo-ochronne, zaopatrzenia materiałowo-technicznego, a także komendami garnizonów itp/ wyposażonymi tylko w radiostacje ultrakrótkofalowe.

Utrzymanie trwałej łączności z oddziałami i pododdziałami wyposażonymi tylko w radiostacje UKF i rozmieszczonymi na rozległym obszarze okręgu, możliwe jest tylko przez zastosowanie radiowych punktów retranslacyjnych. Można to rozwiązać przez wydzielenie dodatkowych radiostacji ultrakrótkofalowych na punktach dowodzenia sztabu OW, wojewódzkich komitetów obrony, jednostek zapasowych i szkolnych, brygad i oddziałów WOP oraz przy garnizonowych węzłach łączności i ewentualnie innych jednostkach. Radiostacje te współpracując z radiostacjami krótkofalowymi średniej mocy wydzielonymi do omówionych poprzednio sieci radiowych dowodzenia sztabu OW tworzą radiowe punkty retranslacyjne okręgu wojskowego. Dla radiostacji UKF wykorzystywanych do pracy w systemie radiowych punktów retranslacyjnych, ustala się fale dyżurnego odbioru, które podawane są do wiadomości zainteresowanym jednostkom. Jednostki te znajdując się w zasięgu określonego punktu retranslacyjnego, włączają swoje radiostacje na fale dyżurnego odbioru danego punktu i w ten sposób uzyskują łączność ze sztabem OW.

Radiowe punkty retranslacyjne OW mogą być również wykorzystywane przez wojska KBW w czasie prowadzenia działań przeciwdesantowych /przeciwdywersyjnych/ i dla potrzeb kierowania organami i siłami zabezpieczającymi przegrupowanie wojsk operacyjnych.

Radiowe punkty retranslacyjne należy tak rozmieszczać, aby ich zasięgiem łączności pokryć cały obszar okręgu wojskowego. W miarę potrzeby należy je organizować przy innych oddziałach i pododdziałach poprzez wydzielenie dodatkowych środków radiowych.

Zamiast proponowanych radiowych punktów retranslacyjnych /zestawionych z radiostacji R-118 /BMZ i R-105 PM/ w perspektywie należy przewidzieć instalowanie na wyżej wymienionych węzłach, dalekosiężnych central radiotelefonicznych /np. typu K-4/, które pracowałyby w systemie łączności OW. Przy takim rozwiązaniu poszczególne jednostki muszą być wyposażone w radiotelefony /np. typu K-1/ umożliwiające współpracę z tymi centralami.

Jeśli nie będzie warunków do zorganizowania radiowych punktów retranslacyjnych OW, to oddziały i pododdziały wyposażone tylko w radiostacje UKF, mogą utrzymywać łączność radiową ze sztabem OW drogą pośrednią przez wchodzenie na fale dyżurnego odbioru najbliższych powiatowych komitetów obrony lub innych jednostek wojskowych i garnizonowych węzłów łączności.

Na szczeblu OW istnieje również potrzeba zorganizowania sieci radiowej lotnictwa OW. W skład tej sieci oprócz radiostacji zamontowanych na samolotach i śmigłowcach /szturmowych, rozpoznawczych i łącznikowych/, wejdą radiostacje lądowisk rozmieszczonych przy punktach dowodzenia /kierowania/ sztabu OW i wojewódzkich komitetów obrony oraz dodatkowo zorganizowanych placówkach łączności z lotnikiem, umożliwiając utrzymanie łączności z samolotem lub śmigłowcem będącym w czasie lotu nad dowolnym rejonem okręgu wojskowego. Do prowadzenia nasłuchu w tej sieci winno się wydzielić odbiorniki radiowe na stacjonarnych stanowiskach dowodzenia sztabu OW i polowych stanowiskach kierowania wojewódzkich komitetów obrony.

W celu otrzymania danych o zagrożeniu powietrznym, na stacjonarnym stanowisku dowodzenia sztabu OW należy wydzielić krótkofalowy odbiornik radiowy do sieci radiowej powiadamiania KOPK. Sztaby podległych wojsk OTK mogą w tym celu wydzielić odbiorniki radiowe do sieci radiowej powiadamiania KOPK, bądź też do sieci radiowej powiadamiania i alarmowania określonego WKO. Ponadto sztab OW oraz podległe sztaby wojsk OTK mogą otrzymywać komunikaty meteorologiczne i wiadomości o ogłoszeniu alarmów dla danego regionu na roboczych częstotliwościach centralnej i regionalnych stacji radiofonicznych.

Dla zbierania danych z rozpoznania oraz przekazywania sygnałów o zagrożeniu powietrznym i naziemnym do podległych organów i wojsk OTK, sztab OW z zasady będzie wykorzystywał wszystkie zorganizowane sieci i kierunki radiowe.

Ruchome środki łączności sztab OW będzie wykorzystywał do przesyłania korespondencji bojowej i służbowej o charakterze pilnym oraz w przypadkach naruszenia ciągłości działania łączności przewodowej i radiowej. Jako ruchome środki łączności będą wykorzystywani łącznicy przemieszczający na motocyklach, samochodach, samolotach i śmigłowcach a nawet transportem kolejowym. Wysyłanie łączników z zasady będzie się odbywało w zależności od potrzeb.

Dla przyjmowania i wysyłania korespondencji, przy punktach dowodzenia /kierowania/ sztabu OW, wojewódzkich komitetów obrony, związków i oddziałów KBW i WOP oraz w garnizonowych węzłach łączności należy organizować składnice meldunkowe. Składnice meldunkowe niektórych garnizonowych węzłów łączności mogą spełniać rolę pomocniczych składnic meldunkowych OW. W pozostałych oddziałach i pododdziałach przyjmowaniem i wydawaniem przesyłek zajmują się tajne kancelarie.

Zastosowanie odpowiedniego sposobu organizacji łączności środkami ruchomymi, będzie uzależnione od rejonów rozmieszczenia podległych i współdziałających organów i sztabów oraz odległości między nimi a punktami dowodzenia sztabu OW. W większości wypadków, łączność będzie utrzymywana systemem marszrut okrężnych a tam gdzie zaistnieje potrzeba również na kierunkach. Częstokroć będzie się stosowało dostarczenie

korespondencji ze stacjonarnego stanowiska dowodzenia sztabu OW do składnic meldunkowych pozostałych punktów dowodzenia sztabu OW, wojewódzkich komitetów obrony oraz określonych jednostek i garnizonowych węzłów łączności, skąd z kolei przez łączników tych składnic /lub łączników wysyłanych z zainteresowanych jednostek/ będzie ona dostarczana do jednostek rozmieszczonych w danym garnizonie względnie w niedalekiej odległości od tego garnizonu /punktu dowodzenia/ i odwrotnie.

Dla przesyłania korespondencji tajnej do nadrzędnych, podległych i współdziałających organów i sztabów nie posiadającej charakteru pilnego, sztab OW powinien wykorzystywać pocztę specjalną zorganizowaną przez resort spraw wewnętrznych. Sztab OW oraz podległe organa i sztaby winny się zarejestrować w najbliższych placówkach poczty specjalnej MSW, gdzie przy pomocy własnych łączników nadaje lub odbiera się korespondencję.

Korespondencję o treści jawnej, sztab OW oraz podległe sztaby wojskowe wymieniają między sobą przez najbliższe urzędy pocztowo-telekomunikacyjne resortu łączności /w których są one zarejestrowane/ przy stosowaniu numerów poczty polowej jednostek.

b/ ŁĄCZNOŚĆ ZE ZWIĄZKAMI I ODDZIAŁAMI WOJSK OPERACYJNYCH ROZMIESZCZONYMI W REJONACH ALARMOWYCH[x/]

Dla łączności między sztabem OW a dowództwem i sztabem armii oraz ich związkami i oddziałami wydzielonymi z okręgu wojskowego, w okresie ich pobytu w rejonach alarmowych, wykorzystywany będzie międzygarnizonowy system łączności OW działający w okresie pokojowym i uzupełniony dodatkowymi kanałami łączności. Czas przebywania wojsk armii w rejonie alarmowym może być różny i trwać od kilku do kilkudziesięciu godzin. Dlatego też łączność zorganizowana z punktami dowodzenia sztabu armii oraz sztabów podległych jej wojsk, winna zapewniać niezbędne minimum możliwości porozumiewania się. W wypadku przedłużania się czasu przebywania wojsk armii w rejonach alarmowych, łączność ta winna być udoskonalona i w szerszym zakresie rozbudowywana.

---

x/ Patrz nr 4.

Należy również zaznaczyć, iż międzygarnizonowy system łączności OW, winien zapewniać porozumiewanie się dowództwa i sztabu armii z podległymi związkami i oddziałami przebywającymi w rejonach alarmowych.
Zakres wykorzystania tego systemu będzie uzależniony od możliwości i stopnia organizacji systemu łączności dla wyłącznych potrzeb dowództwa i sztabu armii.

Ze względu na konieczność maskowania- wymiana informacji między sztabem OW a dowództwem i sztabem armii oraz podległymi im wojskami, z zasady powinna się odbywać za pośrednictwem środków przewodowych. Uzupełnieniem środków przewodowych mogą być środki radioliniowe wykorzystywane do dokonania połączeń między garnizonowymi węzłami łączności a węzłami łączności punktów dowodzenia sztabów związków i oddziałów przebywających w rejonach alarmowych.

Z uwagi na rozpoznanie radiowe prowadzone ze strony naszych potencjonalnych przeciwników, w zasadzie nie powinno się wykorzystywać środków radiowych dla wymiany informacji z wojskami przebywającymi w rejonach alarmowych. Jednakże powinna ona być zorganizowana a środki radiowe przygotowane do pracy, na wypadek trudności wykorzystania innych środków łączności do przekazywania informacji. Będzie ona miała szczególne znaczenie w wypadku gdy działania wojenne rozpoczną się niespodziewaną agresją ze strony przeciwnika a przewodowa sieć telekomunikacyjna zostanie częściowo uszkodzona. Ale i wówczas należy stosować takie sposoby organizacji i zasady wykorzystania łączności radiowej, ażeby utrudnić nieprzyjacielowi wykrycie rejonów alarmowych wojsk operacyjnych.

Równolegle z technicznymi środkami, dla wymiany dokumentów bojowych z dowództwem i sztabem armii oraz podległymi im wojskami, sztab OW będzie wykorzystywał bardzo szeroko ruchome środki łączności.

Łączność środkami przewodowymi między sztabem OW a sztabem armii oraz podległymi związkami, oddziałami i pododdziałami może być zapewniona według następujących zasad.

Węzeł łączności stacjonarnego stanowiska dowodzenia sztabu DW oraz dotychczasowego stanowiska dowodzenia sztabu OW

winny mieć zestawione bezpośrednie łącza telefoniczno-telegraficzne do węzła łączności stanowiska dowodzenia armii znajdującego się w rejonie alarmowym. Na tych dwóch kierunkach powinno być ogółem 3-5 łączy telefonicznych i 2-3 łącza telegraficzne. Ponadto węzeł łączności stanowiska dowodzenia armii może mieć zestawione łącza telefoniczno-telegraficzne do najbliższych garnizonowych węzłów łączności.

Łączność między sztabem OW /na SSD i DSD/ a wysuniętym stanowiskiem dowodzenia i kwatermistrzowskim stanowiskiem dowodzenia armii, można zapewnić poprzez węzeł łączności stanowiska dowodzenia armii, /który może i powinien posiadać bezpośrednie połączenia do tych punktów dowodzenia/, względnie przez określone garnizonowe węzły łączności. W tym drugim przypadku, węzły łączności wymienionych punktów dowodzenia armii muszą mieć zestawione bezpośrednie łącza telefoniczno-telegraficzne do najbliższych garnizonowych węzłów łączności. Jeśli poszczególne punkty dowodzenia armii /SD,WSD,KSD/ będą rozmieszczone w pobliżu planowanego rejonu ruchomego stanowiska dowodzenia sztabu OW, wówczas między nimi również można zestawić bezpośrednie łącza telefoniczno-telegraficzne. Dzięki wymienionym połączeniom telefoniczno-telegraficznym, dowództwo i sztab oraz kwatermistrzostwo armii posiadają szerokie możliwości korzystania z systemu łączności przewodowej sztabu OW.

Utrzymanie łączności za pomocą środków przewodowych między sztabem OW a związkami i oddziałami armii rozmieszczonymi w rejonach alarmowych, z zasady powinno się odbywać poprzez garnizonowe węzły łączności, bowiem związek lub oddział armii przebywający w rejonie alarmowym musi z reguły w dalszym ciągu utrzymywać kontakt ze swoim garnizonem stałym. Dla tych potrzeb, istnieje konieczność zestawienia jednego łącza telefonicznego i telegraficznego /jeśli związek lub oddział dysponują aparaturą telefoniczną/ między węzłem łączności stanowiska dowodzenia określonego związku /oddziału/ armii przebywającego w rejonie alarmowym a węzłem łączności jego garnizonu stałego.
Ponadto sztab OW może uzyskiwać połączenia z tymi związkami i oddziałami poprzez węzeł łączności stanowiska dowodzenia armii, który z zasady powinien mieć z nimi zestawione bezpośrednie łącza telefoniczne.

Nie we wszystkich wypadkach będzie możliwość podłączenia niektórych oddziałów i pododdziałów, a szczególnie elementów tyłowych armii do najbliższych garnizonowych węzłów łączności. W tym wypadku, sztab OW będzie utrzymywał z nimi łączność, wykorzystując sieć telekomunikacyjną ruchu publicznego, względnie pośrednio poprzez węzły łączności sztabów wojsk operacyjnych i OTK lub komitetów obrony, w pobliżu których będą one rozmieszczone.

Należy zaznaczyć, iż w przypadku niemożliwości wydzielenia łączy telefoniczno-telegraficznych na liniach telekomunikacyjnych resortu łączności, dla dowiązania punktów dowodzenia armii i jej wojsk do garnizonowych węzłów łączności, mogą być wykorzystane stacje radioliniowe istniejące na wyposażeniu armii i wojsk.

W celu zapewnienia łączności radiowej między stacjonarnym stanowiskiem dowodzenia OW a stanowiskiem dowodzenia armii rozmieszczonym w rejonie alarmowym, z reguły należy organizować kierunek radiowy za pomocą radiostacji krótkofalowych średnie mocy /przy bliskich odległościach mogą być zastosowane radiostacje UKF/. Ponadto istnieje możliwość wymiany informacji między wyżej wymienionymi punktami w niektórych sieciach radiowych dowodzenia OW, gdzie będą włączone radiostacje sztabu armii dla utrzymania łączności z podległymi związkami i oddziałami.

Ze związkami i oddziałami armii przebywającymi w rejonach alarmowych, sztab OW z zasady będzie utrzymywał łączność w sieciach radiowych dowodzenia OW poprzez krótkofalowe radiostacje stałych garnizonów tych jednostek. Radiostacje te mogą być zdalnie sterowane za pomocą radiostacji R-105 PM ze stanowisk dowodzenia rozmieszczonych w rejonach alarmowych. Niemniej jednak, na stanowiskach dowodzenia związków i oddziałów rozmieszczanych w rejonach alarmowych muszą być wydzielone polowe radiostacje krótkofalowe średniej mocy do określonych sieci radiowych dowodzenia OW. Uruchomienie tych radiostacji na nadawanie mogłoby mieć miejsce jedynie w przypadku niemożliwości korzystania z radiostacji rozmieszczonych w stałym garnizonie i innych kanałów łączności.

Dowództwo i sztab armii chcąc wykorzystać międzygarnizonowy system łączności radiowej OW dla dowodzenia podległymi związkami i oddziałami znajdującymi się w rejonach alarmowych, musi mieć możliwość wejścia na najbliższe radiowe punkty retranslacyjne OW względnie włączyć radiostacje krótkofalowe średniej mocy do określonych sieci radiowych dowodzenia sztabu OW /o których była mowa w poprzednim podrozdziale/.

Należy zaznaczyć, iż najwłaściwszym sposobem zapewniającym zachowanie skrytości rozmieszczenia rejonów alarmowych, jest utrzymanie łączności za pośrednictwem radiowych punktów retranslacyjnych OW, przy czym praca w sieciach radiowych dowodzenia OW winna być prowadzona z obciążeniem jakie było stosowane przed ogłoszeniem stanu podwyższonej gotowości obronnej państwa.

Wymiana dokumentów bojowych między sztabem OW a sztabem armii oraz związkami i oddziałami będzie się odbywała poprzez składnice meldunkowe garnizonowych węzłów łączności i placówki poczty specjalnej MSW, a także bezpośrednio do zainteresowanych sztabów.

Jeśli związki

x

x x

Jeśli związki i oddziały armii zostaną przegrupowane z rejonów alarmowych do rejonu wyjściowego armii rozmieszczonego na obszarze danego OW, wówczas winny one utrzymywać łączność ze sztabem OW przez najbliższe garnizonowe węzły łączności według podanych wyżej zasad.
Natomiast między stacjonarnym stanowiskiem dowodzenia sztabu OW a stanowiskiem dowodzenia armii muszą istnieć bezpośrednie kierunki radiowe /i ewentualnie kierunek przewodowy .../ aż do wyjścia całości wojsk armii z obszaru OW i ich całkowitego ukompletowania przez macierzysty okręg wojskowy.

c/ ŁĄCZNOŚĆ DLA POTRZEB ORGANÓW I SIŁ ZABEZPIECZAJĄCYCH PRZEGRUPOWANIE WOJSK OPERACYJNYCH[x/]

1. Kolejowe, liniowe organa i siły komunikacji wojskowej rozmieszczone na obszarze OW, w zasadzie podlegają bezpośrednio szefostwu służby komunikacji wojskowej MON. Nie-mniej jednak, oddział służby komunikacji wojskowej OW jest zainteresowany w działalności tych organów i sił na obszarze OW, a także może wykonywać określone zadania w zakresie zabezpieczenia przewozów kolejowych, zleconych przez szczebel centralny. Stąd istnieje konieczność posiadania odpowiedniej łączności między oddziałem służby komunikacji wojskowej OW a szefostwem służby komunikacji wojskowej MON oraz podległymi mu liniowymi organami i siłami komunikacji wojskowej rozmieszczonymi na obszarze OW.

Łączność za pomocą środków przewodowych, kolejowe organa i siły komunikacji wojskowej utrzymują w ramach ogólnoeksploatacyjnej sieci telekomunikacyjnej kolei państwowych.[xx/] Szefostwo służby komunikacji wojskowej MON jest abonentem ośrodka węzła łączności Ministerstwa Komunikacji /MK/, natomiast szefostwa przewozów wojskowych są abonentami ośrodków /węzłów/ łączności Dyrekcji Okręgowych Kolei Państwowych /DOKP/. Pozostałe liniowe organa i siły komunikacji wojskowej /KOKD, KSK, KRP, KTRP, BWK, pm WK/ są abonentami central telefonicznych /ewentualnie central telegraficznych/ stacji kolejowych, w rejonie których są rozmieszczone. Abonentami tych central są również zmilitaryzowane oddziały odbudowy kolei podległe resortowi komunikacji.

x/ W tym podrozdziale zostanie omówiona organizacja łączności sztabu OW z kolejowymi organami i siłami komunikacji wojskowej oraz z wojskowymi organami i siłami zabezpieczenia regulacji ruchu, drogowo-mostowego, technicznego, materiałowego i medycznego na tranzytowych drogach kołowych przegrupowania wojsk operacyjnych.

xx/ Patrz: Kitkowski H. ppłk dypl.: Niektóre dane dotyczące organizacji wewnątrzresortowych i wewnątrzzakładowych sieci łączności. Wyd. ASG, 1964 r. nr bibl.05086.

W celu zapewnienia sprawnej wymiany informacji między oddziałem służby komunikacji wojskowej OW a kolejowymi organami i siłami komunikacji wojskowej, wskazanym jest aby węzeł łączności stacjonarnego stanowiska dowodzenia OW posiadał zestawione bezpośrednie łącza telefoniczno-telegraficzne /po jednym łączu/ do ośrodków łączności DOKP rozmieszczonych na obszarze OW, niezależnie od połączeń telefonicznych istniejących między węzłami łączności organów i wojsk OTK a najbliższymi stacjami kolejowymi.[x/] W wypadku niemożliwości zestawienia takich łączy do ośrodków łączności wszystkich DOKP, można zorganizować połączenia tylko do jednego - dwóch ośrodków łączności z których istnieje najdogodniejsze uzyskiwanie połączeń z innymi ośrodkami łączności ogólnoeksploatacyjnej sieci telekomunikacyjnej resortu komunikacji.

Kolejowe organa i siły komunikacji wojskowej rozmieszczone na obszarze OW, ponadto winny być abonentami garnizonowych węzłów łączności OW /o ile takowe znajdują się w pobliżu ich miejsca rozmieszczenia/.

Kolejowe organa i siły komunikacji wojskowej winny również posiadać łączność za pomocą środków radiowych. Szefostwo służby komunikacji wojskowej MON powinno posiadać zorganizowane sieci radiowe dowodzenia, w których między innymi pracowałyby radiostacje krótkofalowe średniej mocy szefostw przewozów wojskowych przy DOKP. Do jednej z tych sieci, gdzie pracowałyby radiostacje szefostw przewozów wojskowych rozmieszczonych na obszarze OW, powinna również wchodzić radiostacja oddziału służby komunikacji wojskowej OW. Natomiast komendy odcinków kolejowo-drogowych i komendy rejonów przeładunkowych /tymczasowych rejonów przeładunkowych/, powinno się wyposażyć w radiostacje ultrakrótkofalowe /typu R-105 lub R-105 PM/, przy pomocy których za pośrednictwem radiowych punktów retransmisyjnych OW utrzymywałyby one łączność między sobą oraz z nadrzędnymi szefostwami przewozów wojskowych, a także z oddziałem służby komunikacji wojskowej OW.

Należy jeszcze wspomnieć, że na obszarze OW mogą się znajdować komendy odcinków śródlądowej żeglugi wodnej podległe

---

x/ Patrz: Załącznik nr 6.

szefostwu przewozów wojskowych. Komendy te powinny utrzymywać łączność przewodową i radiową z nadrzędnym szefostwem przewozów wojskowych a także z oddziałem służby komunikacji wojskowej OW podobnie jak to przedstawiono z komendami odcinków kolejowo-drogowych. Niezależnie od tego sztab OW winien mieć możliwość porozumiewania się z komendami odcinków śródlądowej żeglugi wodnej za pośrednictwem sieci telefonicznej Centralnego Zarządu Wód Śródlądowych mającej bezpośrednie połączenia z centralami telefonicznymi sieci telekomunikacyjnej ruchu publicznego oraz ogólnoeksploatacyjnej sieci telekomunikacyjnej resortu komunikacji.

2. Łączność dla potrzeb kierowania organami i siłami regulacji ruchu na tranzytowych drogach kołowych przegrupowania wojsk operacyjnych w zasadzie nie powinna stanowić samodzielnego systemu lecz należy ją organizować w oparciu o łączność międzygarnizonową okręgu wojskowego, przy równoczesnym wykorzystaniu łączności organów układu terytorialnego.x/ Łączność zorganizowana dla potrzeb kierowania organami i siłami regulacji ruchu, w pewnym stopniu winna również służyć do wymiany informacji między dowódcami i sztabami przegrupowujących się związków, oddziałów i pododdziałów wojsk operacyjnych /dotyczy to także wszelkiego rodzaju kolumn transportowych/.

Łączność za pomocą środków przewodowych dla potrzeb kierowania organami i siłami regulacji ruchu może być zapewniona następująco.

Między stacjonarnym stanowiskiem dowodzenia OW a stanowiskami dowodzenia komendantów stref kierowania ruchem /względnie komendantów stref drogowych/ należy organizować bezpośrednie kierunki, na których byłaby zapewniona łączność telefoniczna /w jednym - dwóch łączach na każdym kierunku/. Komendanci stref uzyskiwaliby konieczne połączenia ze Sztabem Generalnym przez węzeł łączności SSD, OW.

---

x/ Patrz : Załącznik nr 5.

Każdy komendant strefy musi mieć możliwość telefonicznego porozumiewania się z podległymi sobie komendantami dróg; natomiast komendant drogi z komendantami odcinków drogi, a ci z kolei z posterunkami regulacji ruchu i ewentualnie z regulującymi. Tam gdzie to możliwe, należy dążyć do zestawienia między nimi bezpośrednich łączy telefonicznych, względnie ich węzły łączności /abonenckie aparaty telefoniczne/ podłączyć do najbliższych garnizonowych węzłów łączności, węzłów łączności sztabów jednostek wojskowych/ stacjonujących dłuższy okres czasu w jednym i tym samym rejonie/, węzłów łączności punktów kierowania komitetów obrony itp., lecz z takim wyliczeniem, ażeby było jak najmniej ogniw pośredniczących podczas uzyskiwania koniecznych połączeń między zainteresowanymi. W przypadku braku warunków ku temu, posterunki regulacji ruchu mogą być abonentami najbliższych central telefonicznych ruchu publicznego.

Punkty kontroli ruchu podłącza się do najbliższych węzłów łączności organów i sztabów wojsk OTK, garnizonowych węzłów łączności lub węzłów łączności innych organów regulacji ruchu przez które uzyskują oni połączenia telefoniczne ze sztabem OW, komendantem strefy i komendantami dróg.

W celu zapewnienia sztabom związków i oddziałów przegrupowujących się wojsk operacyjnych dogodnego korzystania z międzygarnizonowej łączności przewodowej, na marszrutach należy organizować punkty kontrolno-telefoniczne podłączone w miarę możności do najbliższych garnizonowych węzłów łączności, względnie do węzłów łączności organów regulacji ruchu.

Łączność przewodowa zorganizowana dla potrzeb kierowania organami i siłami ruchu w powiązaniu z łącznością międzygarnizonową okręgu wojskowego, winna umożliwiać uzyskiwanie dalekosiężnych połączeń telefonicznych wzdłuż każdej marszruty oraz pomiędzy poszczególnymi marszrutami i z rejonami dłuższych odpoczynków przegrupowujących się wojsk operacyjnych.

Dla zapewnienia kierowania organami regulacji ruchu a przede wszystkim stworzenia dogodnych warunków do uzyskiwania dalekosiężnych połączeń telefonicznych przez sztaby przegrupowujących się wojsk operacyjnych mogą również być zastosowane

środki radioliniowe. Mogą one służyć do wykonania połączeń między rejonami dłuższych odpoczynków przegrupowujących się wojsk operacyjnych a określonymi garnizonowymi węzłami łączności lub węzłami łączności punktów dowodzenia OW, między poszczególnymi marszrutami oraz dla dowiązania węzłów łączności niektórych organów regulacji ruchu do określonych obiektów telekomunikacyjnych resortu łączności lub garnizonowych węzłów łączności i punktów dowodzenia OW.

Przy pomocy środków radioliniowych mogą być ponadto organizowane kierunki radioliniowe dublujące połączenia przewodowe między określonymi organami regulacji ruchu rozmieszczonymi w ważnych punktach terenowych, jak również może być organizowana oś radioliniowa względnie oś radioliniowo-przewodowa wzdłuż jednej z marszrut, po której będą się przegrupowywały sztaby związków operacyjnych. Wówczas sztaby związków i oddziałów przegrupowujących się wojsk operacyjnych mogą nie tylko prowadzić wymianę informacji bezpośrednio ze stacji radioliniowych rozmieszczonych w określonych punktach ale także przy pomocy własnych środków radioliniowych nawiązywać z nimi łączność /na postoju jak i ruchu/. Poza tym istnieje możliwość zastosowania i takiego rozwiązania, że niektóre względnie wszystkie stacje radioliniowe rozmieszczone wzdłuż tras wyposaża się dodatkowo w radiostacje UKF /R-105 lub R-105 PM/. Sztaby przegrupowujących się wojsk operacyjnych jak również organa regulacji ruchu mogą przy pomocy własnych radiostacji włączyć się do radiostacji rozmieszczonych przy poszczególnych stacjach radioliniowych i poprzez nie wymieniać informacje z określonymi sztabami.

Wykorzystanie łączności radiowej dla potrzeb kierowania organami i siłami regulacji ruchu na tranzytowych drogach kołowych będzie miało miejsce w każdych warunkach, a w szczególności po wybuchu wojny i w wypadku poważnych uszkodzeń przewodowej sieci telekomunikacyjnej. Ze względu na prowadzenie rozpoznania radiowego przez nieprzyjaciela, w głównej mierze należy wykorzystywać radiostacje UKF, a z uwagi na duże odległości między poszczególnymi organami regulacji ruchu, stosować pośredniczenie lub retranslację.

Między sztabem OW a komendantami stref kierowania ruchem, łączność winno się zapewniać przy pomocy radiostacji krótkofalowych średniej mocy w sieci radiowej Sztabu Generalnego. W tym przypadku głównym korespondentem sieci byłaby radiostacja Sztabu Generalnego. Do sieci tej mogą włączać się doraźnie radiostacje sztabów związków operacyjnych, których wojska przegrupowują się przez obszar OW.

Komendant strefy kierowania ruchem musi mieć zorganizowaną własną sieć radiową, w której za pomocą radiostacji krótkofalowych średniej mocy utrzymywałby łączność z podległymi komendantami dróg. Sztab OW i ewentualnie sztaby związków operacyjnych mogą wydzielić odbiorniki radiowe do prowadzenia stałego nasłuchu w tej sieci, a w koniecznych przypadkach również radiostacje w celu prowadzenia korespondencji radiowej. Ponadto do tej sieci winny być włączone radiostacje sztabów związków taktycznych na okres przegrupowywania podległych im wojsk przez obszar danej strefy.

Dla zapewnienia wymiany informacji między organami i siłami regulacji ruchu rozmieszczonymi wzdłuż drogi strefowej, istnieje potrzeba organizowania sieci radiowej komendanta drogi strefowej. Mogą w niej być zastosowane radiostacje UKF /R-105 lub R-105 PM/, przy czym łączność między zainteresowanymi byłaby utrzymywana przez pośredniczenia. W skład sieci mogą wejść radiostacje komendanta drogi, komendantów odcinków dróg, posterunków regulacji ruchu i pilotów prowadzących kolumny wojsk operacyjnych na danej drodze. Korespondentami tej sieci mogą być także patrole regulacji ruchu i punkty kontroli ruchu. Stały nasłuch w tej sieci winny prowadzić sztaby związków i oddziałów taktycznych maszerujących na tej drodze i ewentualnie wykorzystywać tę sieć do wymiany informacji w kolumnie marszowej. Z organami regulacji ruchu milicji obywatelskiej oraz z organami układu terytorialnego, komendanci dróg i komendanci odcinków, jak również pozostałe organa regulacji ruchu mogą utrzymywać łączność za pomocą radiostacji R-105 na falach dyżurnego odbioru powiatowych komitetów obrony /niekiedy i na falach dyżurnego odbioru WKO/.

3. Wojskowe jednostki mostowe, pontonowe, drogowe i inżynieryjno-techniczne podległe sztabowi OW względnie centralnego podporządkownia lecz działające na tranzytowych drogach kołowych na obszarze OW, z zasady winny być abonentami telefonicznymi garnizonowych węzłów łączności, w pobliżu których będą one rozmieszczone. Nie zawsze jednak będzie to możliwe i w takim przypadku niektóre z tych jednostek mogą być abonentami węzłów łączności innych jednostek wojskowych względnie wojewódzkich i powiatowych komitetów obrony, a nawet tylko central telefonicznych ruchu publicznego. Natomiast dowódcy jednostek wyznaczeni na komendantów punktów przeprawowych muszą mieć ponadto zorganizowane bezpośrednie kierunki przewodowe z komendantami odcinków dróg rozmieszczonych bezpośrednio przed przeszkodą wodną.

Z organami cywilnej służby drogowej i zmilitaryzowanymi oddziałami drogowo-mostowymi znajdującymi się na obszarze OW, sztab OW uzyskuje połączenia telefoniczne poprzez węzły łączności punktów kierowania wojewódzkich i powiatowych komitetów obrony oraz w sieci telekomunikacyjnej ruchu publicznego i ogólnoeksploatacyjnej sieci telefonicznej kolei państwowych, których są oni abonentami. Na takich samych zasadach zapewnia się łączność współdziałania między nimi a wojskowymi jednostkami mostowymi, pontonowymi, drogowymi i inżynieryjno-technicznymi podczas wspólnych działań w określonych rejonach okręgu wojskowego.

Komendanci punktów przeprawowych ponadto winni mieć możliwość uzyskania połączeń w sieci telefonicznej Centralnego Zarządu Wód Śródlądowych CZWŚ w celu porozumiewania się z Okręgowym Zarządem Wodnym i oddziałami awaryjno-naprawczymi. Można to zapewnić poprzez sieć telekomunikacyjną ruchu publicznego, a nawet organizując bezpośrednie połączenie telefoniczne z najbliższą centralą telefoniczną sieci telefonicznej CZWŚ.

Przy pomocy środków radiowych, sztab OW będzie utrzymywał bezpośrednią łączność w sieciach dowodzenia sztabu OW /o których była mowa w pierwszym podrozdziale/

tylko z tymi jednostkami mostowymi i pontonowymi /jak np. brygady mostowe, brygady pontonowe/, które są wyposażone w radiostacje krótkofalowe średniej mocy. Natomiast z pozostałymi jednostkami drogowymi, mostowymi, pontonowymi i inżynieryjno-technicznymi wyposażonymi w radiostacje UKF, łączność może być zapewniona przez radiowe punkty retransla-cyjne OW, względnie poprzez pośredniczenie węzłów łączności punktów kierowania wojewódzkich i powiatowych komitetów obrony. W tym drugim przypadku, jednostki te włączają się na fale dyżurnego odbioru określonych powiatowych /wojewódzkiego/ komitetów obrony. Ten sposób stosuje się również dla łączności współdziałania między wyżej wymienionymi wojskowymi jednostkami i sztabem OW a cywilną służbą drogową i zmilitaryzowanymi oddziałami drogowo-mostowymi.

Wojskowe jednostki drogowe, mostowe, pontonowe i inżynieryjno-techniczne także muszą utrzymywać łączność radiową z organami regulacji ruchu działającymi wspólnie na określonych drogach. Wystarczającym będzie zapewnienie tej łączności przez wzajemne włączanie się do sieci radiowych.

W celu przyjmowania sygnałów o zagrożeniu powietrznym i naziemnym, wszystkie jednostki muszą włączyć odbiorniki radiowe do sieci radiowych powiadamiania i alarmowania WKO, na obszarze których działają.

4. Dla technicznego, materiałowego i medycznego zabezpieczenia przegrupowujących się wojsk operacyjnych na tranzytowych drogach kołowych wykorzystuje się wszelkie cywilne i wojskowe urządzenia stacjonarne oraz wydzielone z nich ruchome /doraźne/ punkty pomocy technicznej, materiałowej i medycznej. Przeważnie są to urządzenia podległe określonym jednostkom wojskowym lub organom układu terytorialnego lecz spełniające swe zadania na zarządzenie sztabu OW.

Łączność telefoniczną z tymi punktami i urządzeniami będzie się zapewniało drogą pośrednią poprzez różne dostępne centrale telefoniczne. I tak na przykład, wojskowe składy garnizonowe i okręgowe, wojskowe szpitale wojskowe, warsztaty i bazy remontowe z zasady są abonentami telefonicznymi garnizonowych węzłów łączności lub central telefonicznych

ruchu publicznego /względnie jednych i drugich/ w miejscowościach w których one są rozmieszczone. Natomiast państwowe /cywilne/ składy zaopatrzenia /składy rezerw państwowych, wszelkiego rodzaju hurtownie i magazyny, zakłady przemysłu spożywczego/, szpitale oraz warsztaty remontowe /TOS, POM itp/ z reguły są abonentami central telefonicznych ruchu publicznego. Dotyczy do urządzeń stacjonarnych.

Na podobnych zasadach winna być zapewniona łączność telefoniczna z doraźnie organizowanymi stałymi punktami pomocy technicznej, materiałowej i medycznej, z tym że mogą one być podłączone do dowolnych innych central telefonicznych /np. jednostek wojskowych, organów regulacji ruchu, komitetów obrony, milicji obywatelskiej itp./. Dotyczy to zwłaszcza stałych połączeń telefonicznych z doraźnymi punktami pomocy technicznej, materiałowej i medycznej rozmieszczonymi w rejonach dłuższych odpoczynków przegrupowujących się wojsk operacyjnych, w rejonach przeładunkowych i przeprawowych oraz w ważnych węzłach komunikacyjnych, a także z takimi elementami jak punktami zbiórki uszkodzonych wozów i sprzętu i grupami tankowania paliwa i smarów. Natomiast ruchome posterunki obserwacji technicznej i ruchome punkty pomocy technicznej jak również ewentualne inne ruchome punkty pomocy materiałowej i medycznej, korzystają z dowolnych abonenckich aparatów telewizyjnych znajdujących się na tranzytowych drogach kołowych.

Punkty pomocy technicznej, materiałowej i medycznej dla łączności z organami nadrzędnymi mogą również korzystać z środków radiowych organów regulacji ruchu rozmieszczonych wzdłuż tranzytowych dróg kołowych.

x

x x

Wymiana dokumentów bojowych i służbowych między sztabem OW a podległymi i współdziałającymi organami i siłami zabezpieczającymi przegrupowanie wojsk operacyjnych /liniowymi organami i siłami komunikacji wojskowej, organami i siłami regulacji ruchu, jednostkami drogowo-mostowymi, organami i siłami pomocy technicznej, materiałowej i medycznej/

będzie się odbywała przez placówki poczty specjalnej MSW oraz za pośrednictwem etatowych ruchomych środków łączności wysyłanych bezpośrednio do tych jednostek względnie poprzez składnice meldunkowe garnizonowych węzłów łączności lub komitetów obrony.

d/ ŁĄCZNOŚĆ DLA POTRZEB KIEROWANIA DZIAŁANIAMI PRZECIWDESANTOWYMI /PRZECIWDYWERSYJNYMI/.

Ogólne kierownictwo działaniami przeciwdywersyjnymi i przeciwdesantowymi zawsze będzie należało do dowództwa i sztabu OW. Jednakże organizacja łączności dla tych potrzeb, każdorazowo będzie uzależniona od ilości wojsk biorących udział w tych działaniach, podległości wojsk biorących udział w działaniach, wielkości i ilości rejonów działań, potrzeb koordynacji działań prowadzonych na obszarach graniczących ze sobą województw lub okręgów wojskowych oraz miejsca skąd będzie się kierowało działaniami.

W działaniach przeciwdywersyjnych prowadzonych przeciwko drobnym grupom nieprzyjaciela w jednym lub kilku rejonach okręgu wojskowego, dowodzenie będzie zdecentralizowane, a głównymi organizatorami tych działań będą wyznaczeni dowódcy jednostek KBW /BKBW lub pz KBW/ względnie wojewódzkie sztaby wojskowe, którzy będą realizowali zadania poprzez podległe im oddziały i poddziały. W takich przypadkach między sztabem OW a wymienionymi jednostkami KBW lub wojewódzkimi sztabami wojskowymi, nie ma potrzeby wprowadzania żadnych istotnych zmian w łączności jaka została zorganizowąna w systemie łączności międzygarnizonowej sztabu OW.

W działaniach przeciw znacznym siłom dywersyjnym nieprzyjaciela i prowadzonych na obszarze obejmującym jedno lub części dwóch - trzech sąsiadujących ze sobą województw, organizacja i kierowanie tymi działaniami będzie w większym stopniu scentralizowane na szczeblu OW. Jednak

w większości przypadkach bezpośrednie dowodzenie w rejonie działań będzie znajdowało się w gestii wyznaczonego dowódcy brygady lub pułku KBW, któremu mogą być podporządkowane inne jednostki wojsk OTK oraz siły układu terytorialnego.
Ze względu na wagę i znaczenie tego rodzaju działań, istnieje potrzeba zapewnienia trwalszej i sprawniejszej /pod względem przepustowości/ łączności między sztabem OW a daną jednostką KBW.

W zakresie łączności przewodowej, należy zestawić bezpośrednie łącza telefoniczno-telegraficzne między stacjonarnym stanowiskiem dowodzenia sztabu OW a stanowiskiem dowodzenia brygady lub pułku KBW działającym w określonym rejonie. Niezależnie od tego, stanowisko dowodzenia danej jednostki winno mieć bezpośrednie połączenie telefoniczne /oraz ewentualne połączenie telegraficzne/ z najbliższym garnizonowym węzłem łączności, względnie węzłem łączności punktu kierowania WKO lub PKO, aby istniała możliwość wymiany informacji okrężnymi kanałami łączności.

W takim przypadku łączność radiową między sztabem OW a daną jednostką KBW, winno się zapewniać na kierunku radiowym /wykorzystując do tego celu rezerwowe kierunki radiowe sztabu OW/. Można przyjąć i takie rozwiązanie, że łączność między sztabem OW a dowództwem jednostki KBW kierującym działaniami przeciwdywersyjnymi w określonym rejonie okręgu wojskowego, zapewnia się w oddzielnej sieci radiowej /w jednej z rezerwowych sieci radiowych sztabu OW/, do której również włącza się radiostacje zainteresowanych wojewódzkich komitetów obrony oraz jednostek wojsk OTK i układu terytorialnego podporządkowanych na czas działań dowództwu danej jednostki KBW. Tym samym sieć ta służyłaby również dla wymiany informacji między dowództwem jednostki KBW a podporządkowanymi mu innymi jednostkami oraz z wojewódzkimi komitetami obrony na obszarze których prowadzone są działania przeciwdywersyjne.

Wymiana pilnych dokumentów bojowych i służbowych za pomocą ruchomych środków łączności między sztabem OW a dowództwem jednostki KBW kierującym działaniami przeciwdywersyjnymi w określonym rejonie okręgu wojskowego, w większości przypadków będzie się odbywała bezpośrednio /na kierunku/.

W operacjach przeciwdesantowych lub w zmasowanych działaniach przeciwdywersyjnych, dowodzenie będzie scentralizowane na szczeblu sztabu OW. Całością operacji będzie kierować bezpośrednio dowództwo i sztab OW. Mogą również wystąpić pewne odstępstwa od tej zasady. Na przykład, na kierunkach drugorzędnych, znacznie odległych od głównego rejonu desantowania względnie działalności dywersyjnej nieprzyjaciela, likwidacją niedużych sił nieprzyjaciela mogą kierować wyznaczeni dowódcy określonych jednostek KBW.

Dowodzenie jednostkami biorącymi udział w operacji przeciwdesantowej lub przeciwdywersyjnej, może być realizowane przez dowództwo i sztab OW ze stacjonarnego stanowiska dowodzenia lub z jednego z uprzednio planowanych rejonów rozmieszczenia ruchomego stanowiska dowodzenia OW.
W drugim przypadku /organizacja RSK/, występują największe potrzeby w zakresie organizowania łączności w celu zapewnienia kierowania operacją przeciwdesantową /przeciwdywersyjną/ i dlatego taka łączność zostanie szerzej omówiona.

Z węzła łączności ruchomego stanowiska dowodzenia obsadzonego przez grupę operacyjną OW, w operacji przeciwdesantowej /przeciwdywersyjnej/ powinno się zapewnić łączność z:[x/]

- stacjonarnym stanowiskiem dowodzenia sztabu OW;
- wojewódzkimi i powiatowymi komitetami obrony na obszarze których jest prowadzona operacja;
- bezpośrednio podległymi jednostkami wojsk OTK /i ewentualnie czasowo podporządkowanymi wojskami operacyjnymi/ oraz siłami układu terytorialnego;
- organami i pododdziałami rozpoznania radiowego;
- lotnictwem OW prowadzącym rozpoznanie rejonu działań bojowych;
- stanowiskiem dowodzenia sztabu KOPK względnie z jednym z jego pomocniczych stanowisk dowodzenia /w celu uzyskiwania danych z rozpoznania radiolokacyjnego o przelotach lotnictwa transportowego i ewentualnych rejonach desantowania npla/

---

x/ Patrz: Załącznik nr 7.

- sztabami sąsiednich okręgów wojskowych lub jednostkami podległymi tym okręgom a współdziałającymi w operacji /w wypadku gdy rejon działań przylega do granic sąsiedniego okręgu wojskowego/;
- dowództwem brygady obrony wodnego rejonu i ewentualnie innymi jednostkami Marynarki Wojennej /w przypadku desantu morskiego/;
- składami i innymi urządzeniami tyłowymi obsługującymi walczące jednostki.

W przypadku gdy dowodzenie operacją przeciwdesantową /przeciwdywersyjną/ jest realizowane ze stacjonarnego stanowiska dowodzenia, to szereg wymienionych wyżej kanałów łączności już istnieje i tylko wprowadza się niezbędne uzupełnienie w niektórych relacjach /według tych samych zasad, które zostaną omówione niżej/.

Dla zapewnienia łączności grupie operacyjnej ruchomego stanowiska dowodzenia, wykorzystuje się środki radiowe, przewodowe, radioliniowe i ruchome. Radiowe i ruchome środki łączności w operacji przeciwdesantowej /przeciwdywersyjnej/ będą spełniały zasadniczą rolę.
Natomiast wykorzystanie środków przewodowych i radioliniowych będzie uzależnione od stanu sieci telekomunikacyjnej resortu łączności, dysponowania polowymi środkami radioliniowymi oraz rozmieszczenia punktów dowodzenia jednostek biorących udział w operacji i czasokresu ich znajdowania się w jednym i tym samym miejscu.

Łączność radiową z określonymi korespondentami zapewnia się: w zorganizowanych sieciach radiowych dowodzenia OW /pracujących w systemie łączności międzygarnizonowej/ dokonując ewentualnych zmian w ich składzie, za pośrednictwem radiowych punktów retranslacyjnych, rezerwowych kierunków i sieci radiowych sztabu OW oraz organizując ewentualnie dodatkowe sieci i kierunki.

Łączność między ruchomym stanowiskiem dowodzenia a stacjonarnym stanowiskiem dowodzenia sztabu OW można zapewnić na kierunku radiowym /rezerwowym lub dodatkowo zorganizowanym/ względnie włączając radiostacje ruchomego

stanowiska dowodzenia do jednej z sieci radiowych dowodzenia OW /jeśli nie była uprzednio włączona/.

Łączność między ruchomym stanowiskiem dowodzenia OW a wojewódzkimi komitetami obrony na obszarze których jest prowadzona operacja oraz z bezpośrednio podległymi jednostkami wojsk OTK i siłami układu terytorialnego /wyposażonymi w radiostacje KF/ można różnie rozwiązać.

Jeśli skład korespondentów sieci radiowych dowodzenia OW jest dobrany obszarami określonego zainteresowania operacyjno-obronnego/ a więc w określonej sieci radiowej pracują radiostacje jednego - dwóch WKO oraz jednostek wojsk OTK rozmieszczonych na podległym im obszarze/ wówczas mogą one być wykorzystane dla łączności z ruchomym stanowiskiem dowodzenia OW. W tym wypadku włącza się radiostacje RSD do określonej sieci oraz dokonuje się zmiany składu sieci, tak aby pracowały radiostacje tylko zainteresowanych korespondentów. Jeśli skład sieci radiowych dowodzenia OW jest dobrany według pionów organizacyjnych, to radiostacje grupy operacyjnej RSD OW i podporządkowanych jej jednostek wojsk OTK /ewentualnie wojsk operacyjnych/ oraz sił układu terytorialnego włącza się do jednej /ewentualnie dwóch/ rezerwowych sieci radiowych sztabu OW, przy czym, z jednostką działającą na głównym kierunku operacji, względnie wykonującą samodzielne zadanie, łączność ta może być zapewniona na kierunku radiowym /rezerwowym/. Natomiast z wojewódzkimi komitetami obrony, grupa operacyjna RSD może utrzymywać łączność poprzez wydzielenie radiostacji do sieci radiowej dowodzenia OW /tam gdzie pracują radiostacje WKO/.

Z jednostkami wojsk OTK i siłami układu terytorialnego podporządkowanymi na czas operacji a wyposażonymi tylko w radiostacje UKF, grupa operacyjna RSD OW może utrzymać łączność poprzez radiowe punkty retranslacyjne OW, względnie pośrednio przez wojewódzkie komitety obrony, a nawet związki i oddziały KBW i WOP biorące udział w operacji. Oczywista, że jednostki wojsk OTK i siły układu terytorialnego wyposażone tylko w radiostacje UKF muszą wówczas być

korespondentami sieci i kierunków radiowych wojewódzkich komitetów obrony lub związków i oddziałów KBW i WOP.

Jeśli w dyspozycji grupy operacyjnej RSD OW będzie pododdział rozpoznania radiowego, to łączność z tym pododdziałem ruchome stanowisko dowodzenia winno mieć zapewnioną na bezpośrednim kierunku radiowym. Informacje od organów rozpoznania radiowego istniejącego na terytorium kraju, grupa operacyjna RSK może otrzymać przez sztab OW.

W celu przyjmowania danych z rozpoznania lotniczego OW oraz stawiania zadań temu rozpoznaniu oraz lotnictwu szturmowemu /o ile takie będzie w dyspozycji OW/ na RSD winno się wydzielić radiostację do sieci radiowej lotnictwa OW. W sieci tej przy pomocy odbiorników radiowych powinny prowadzić stały nasłuch związki i oddziały KBW biorące udział w operacji.

Grupa operacyjna RSD OW winna mieć możliwość otrzymania danych o zagrożeniu powietrznym oraz potrzebie samolotów nieprzyjaciela dokonujących zrzutu wojsk desantowych lub grup dywersyjnych. W tym celu może być organizowany bezpośredni kierunek radiowy między RSD OW a najbliższym PSD KOPK. O ile takich możliwości nie będzie, wówczas RSD OW winno odbierać sygnały w sieci radiowej powiadamiania KOPK względnie na kierunku radiowym meldowania samodzielnego batalionu radiotechnicznego /na bazie którego jest zorganizowana PSD KOPK/.

Informacje od sztabów sąsiednich okręgów wojskowych, RSD OW może otrzymywać za pośrednictwem łączności radiowej przez sztab okręgu wojskowego. Jeśli na zasadzie współdziałania, w operacji bierze udział jedna lub kilka jednostek z sąsiedniego okręgu wojskowego /np. dla organizacji zapór na określonej rubieży lub prowadzenia działań rozpoznawczo-likwidacyjnych i pościgowo-likwidacyjnych na zbieżnym kierunku w terenie przyległym do sąsiedniego okręgu/, wówczas występuje konieczność utrzymania bezpośredniej łączności radiowej między tymi jednostkami a grupą operacyjną RSD OW. Może ona być zapewniona przez włączenie radiostacji RSD OW do sieci radiowej dowodzenia sąsiedniego OW /gdzie pracują radiostacje tych jednostek/, względnie można zorganizować oddzielną sieć radiową

współdziałania /międzyokręgową/. Do tej sieci mogłyby być włączone radiostacje grup operacyjnych sąsiadujących ze sobą okręgów wojskowych oraz jednostek działających na styku tych okręgów.

W przypadku gdy operacja jest prowadzona w rejonie nadgranicznym przy współdziałaniu wojsk ochrony pogranicza sąsiedniego państwa to może być organizowana specjalna sieć radiowa współdziałania w której pracowałyby radiostacje jednostek wojsk ochrony pogranicza /jednej i drugiej strony/ wydzielone do działań przeciwdesantowych / przeciwdywersyjnych/ w tym rejonie oraz radiostacje RSD OW.

W operacji przeciw desantowi morskiemu nieprzyjaciela /dotyczy tylko POW/, łączność radiową między RSD OW a współdziałającymi jednostkami Marynarki Wojennej, z zasady winno się zapewnić przez przedstawiciela dowództwa Marynarki Wojennej lub brygady obrony wodnego rejonu, przebywającego na RSD OW z własnymi środkami radiowymi, za pomocą których utrzymuje on łączność w odpowiednich sieciach i kierunkach radiowych Marynarki Wojennej.

Łączność przewodowa grupa operacyjna RSD OW może mieć zapewnioną następująco.

Między węzłem łączności RSD OW a węzłem łączności SSD OW winien istnieć bezpośredni kierunek, na którym byłyby dwa - trzy łącza telefoniczne i jedno - dwa łącza telegraficzne.

Z węzła łączności RSD OW powinny również być zorganizowane bezpośrednie kierunki /w jednym łączu telefonicznym i telegraficznym z każdym/ do stanowisk dowodzenia związków i oddziałów KBW oraz ewentualnie wojsk operacyjnych biorących udział w operacji, których rejony rozmieszczenia będą się zmieniały w kolejnych etapach operacji.
O ile nie będzie warunków ku temu, to jednostki te winny mieć zestawione łącza telefoniczno-telegraficzne do najbliższych garnizonowych węzłów łączności znajdujących się w rejonie ich działań, z którymi węzeł łączności RSD OW posiada bezpośrednie lub pośrednie połączenia telefoniczno-telegraficzne.
Na takich samych zasadach, należy zapewnić łączność grupie

operacyjnej RSD OW z pozostałymi podległymi jednostkami wojsk OW i siłami układu terytorialnego, wojewódzkimi i powiatowymi komitetami obrony, wojskami OPK, organami i pododdziałami rozpoznania radiowego, sztabami sąsiednich okręgów wojskowych i jednostkami podległymi tym okręgom współdziałającym w operacji, dowództwem Marynarki Wojennej oraz składami i urządzeniami tyłowymi zabezpieczającymi walczące jednostki. Ponadto w miarę potrzeb i możliwości, dla wymiany informacji z wyżej wymienionymi organami i jednostkami grupa operacyjna RSD OW może wykorzystywać sieć telekomunikacyjną ruchu publicznego, ogólnoeksploatacyjną sieć telefoniczną kolei państwowych, przewodowy system łączności organów układu terytorialnego, a także łączność określonych dowództw wojskowych /wojsk ochrony pogranicza, wojsk OPK, Marynarki Wojennej itp./.

Dla kierowania operacją przeciwdesantową /przeciwdywersyjną/ równolegle ze środkami przewodowymi mogą być wykorzystywane polowe środki radioliniowe /o ile OW będzie takimi dysponował/. Mogą one służyć dla dowiązania RSD OW lub punktów dowodzenia brygad /pułków/ KBW do najbliższych obiektów telekomunikacyjnych, względnie dla organizacji kierunków radioliniowych /osi radioliniowej/ między określonymi punktami dowodzenia w powiązaniu z łącznością zorganizowaną za pomocą środków przewodowych. W tym drugim przypadku, wskazane jest organizowanie kierunków radioliniowych między RSD OW a punktami dowodzenia brygad i pułków KBW /lub czasowo podporządkowanych związków i oddziałów wojsk operacyjnych /prowadzących w szczególności działania likwidacyjne względnie pościgowo-likwidacyjne. Jeśli nie ma warunków zorganizowania ze wszystkimi jednostkami kierunków, to można na głównym kierunku działania zorganizować oś radioliniową, od której przy pomocy środków radioliniowych lub przewodowych dokonuje się odprowadzenia do tych jednostek względnie innych węzłów łączności, przez które uzyskuje się połączenie telefoniczne z tymi jednostkami.

Przesyłanie dokumentów bojowych i służbowych między RSD OW a SSD OW oraz organami i jednostkami zaangażowanymi w operacji przeciwdesantowej /przeciwdywersyjnej/, z zasady

będzie się odbywało przy pomocy etatowych ruchomych środków łączności. W szczególności powinno się korzystać z lotnictwa łącznikowego. Dokumenty będą zazwyczaj dostarczane bezpośrednio do składnic meldunkowych zainteresowanych organów i jednostek systemem marszrut okrężnych, a w koniecznych przypadkach i na kierunkach. Dokumenty przeznaczone dla jednostek podporządkowanych brygadom /pułkom/ KBW, z reguły będą dostarczane do składnic meldunkowych tych brygad /pułków/, skąd już ich środkami zostaną dostarczone adresatom.

W czasie operacji przeciwdesantowej /przeciwdywersyjnej/, dokumenty o treści nie pilnej mogą również być przesyłane za pośrednictwem poczty specjalnej MSW.

e/ ŁĄCZNOŚĆ Z PODODDZIAŁAMI WOJSK OTK, OCHRANIAJĄCYMI OBIEKTY PRZEMYSŁOWE I KOMUNIKACYJNE.

Sztab OW winien posiadać łączność tylko z bezpośrednio podległymi mu pododdziałami wojsk OTK wydzielonymi do bezpośredniej ochrony obiektów przemysłowych i komunikacyjnych. Dość duże odległości między punktami dowodzenia sztabu OW a pododdziałami ochronnymi wykonującymi swoje zadanie w różnych rejonach rozległego obszaru OW, powodują trudność w zapewnieniu tej łączności i w zasadzie jest ona utrzymywana drogą pośrednią.

Łączność między sztabem OW a batalionami ochrony komunikacji z reguły powinno się zapewnić w ramach ogólnoeksploatacyjnej sieci telefonicznej kolei państwowych, z którą mają połączenia węzły łączności punktów dowodzenia sztabu OW. W tym celu węzeł łączności stanowiska dowodzenia bok winien być podłączony do jednej - dwóch najbliższych zbiorczych central telefonicznych tej sieci.

Niezależnie od tego, węzeł łączności stanowiska dowodzenia bok powinien mieć bezpośrednie połączenie telefoniczne z węzłem łączności stanowiska kierowania najbliższego powiatowego komitetu obrony. Umożliwi to sztabowi OW utrzymywanie łączności z bok również poprzez sieć telefoniczną WKO, a jednocześnie będą istniały dogodne warunki zapewnienia łączności współdziałania między bok a organami i siłami układu terytorialnego. W przypadku rozmieszczenia stanowiska dowodzenia bok w miejscowości gdzie znajduje się garnizonowy

węzeł łączności, to jego abonentem obowiązkowo winien być ten batalion. Ponadto węzeł łączności stanowiska dowodzenia bok powinien być abonentem najbliższej centrali telefonicznej ruchu publicznego.

Łączność radiową między sztabem OW a bok można zapewnić przy pomocy radiostacji R-105 PM /będącej na wyposażeniu bok/ przez radiowy punkt retranslacyjny okręgu wojskowego. Przez taki punkt, bok miałby możliwości wymiany informacji nie tylko ze sztabem OW ale również z wojewódzkimi komitetami obrony, sztabami wojsk OTK i szefostwem przewozów wojskowych /przy DOKP/. W innym przypadku radiostacja bok /R-105 PM/ może być włączona na stałe na falę dyżurnego odbioru najbliższego PKO, który poprzez PSK WKO pośredniczyłby w wymianie informacji między bok a sztabem OW. Dla odbioru sygnałów o zagrożeniu powietrznym i skażeniach promieniotwórczych, na stanowisku dowodzenia bok powinno się wydzielić odbiornik radiowy do sieci radiowej powiadamiania i alarmowania WKO.

Z pododdziałami wyznaczonymi do ochrony obiektów przemysłowych, łączność można zapewnić następująco. W przypadku gdy ochraniany obiekt znajduje się w miejscowości gdzie istnieje garnizonowy węzeł łączności względnie węzeł łączności powiatowego /lokalnego/ komitetu obrony, dowódca kompanii /plutonu/ ochronnej powinien być abonentem centrali telefonicznej jednego z tych węzłów. Podanto, względnie przy braku uprzednio wymienionych możliwości, dowódca kompanii /plutonu/ powinien być abonentem najbliższej centrali telefonicznej ruchu publicznego, niezależnie od możliwości uzyskiwania połączeń z tą centralą przez abonencką centralę telefoniczną ochranianego obiektu. Przez wyżej wymienione centrale telefoniczne pracujące w określonych sieciach łączności, sztab OW będzie miał zapewnione warunki porozumiewania się z dowódcą kompanii /plutonem/ ochronnej.

Łączność radiowa między sztabem OW a pododdziałami wyznaczonymi do ochrony obiektów przemysłowych może być zapewniona podobnie jak z batalionami ochrony komunikacji. Powiadamianie kompanii /plutonu/ ochronnej o zagrożeniu powietrznym i skażeniach promieniotwórczych, może odbywać się przy pomocy sygnalizacji dźwiękowej przez sztaby zakładowych oddziałów samoobrony chronionych obiektów.

Wymiana dokumentów bojowych między sztabem OW a pododdziałami ochronnymi, może odbywać się przez składnice meldunkowe garnizonowych węzłów łączności lub węzłów łączności określonych komitetów obrony, a także przez placówki poczty specjalnej MSW.

f/ ŁĄCZNOŚĆ Z JEDNOSTKAMI WOJSK OTK, CZASOWO PODPORZĄDKOWANYMI ORGANOM UKŁADU TERYTORIALNEGO.

Jednostki wojsk OTK podległe sztabowi OW a wydzielone do prowadzenia akcji ratowniczej w atomowych rejonach porażenia lub brania udziału w działaniach przeciwdywersyjnych kierowanych przez WKO /WSzW/ z zasady zostają czasowo podporządkowane określonym terytorialnym komitetom obrony /sztabom wojskowym/. Tym samym określona jednostka zostanie włączona w system łączności organu kierującego likwidacją skutków uderzeń broni masowego rażenia lub działaniami przeciwdywersyjnymi. Jednakże jednostka ta musi nadal utrzymywać łączność ze sztabem OW, który jest odpowiedzialny za jej bieżące zaopatrywanie materiałowo-techniczne oraz ze względu na możliwości odwołania jej /w razie potrzeby/ i skierowania do wykonywania nowych innych zadań.

Jednostka wojsk OTK czasowo podporządkowana organami układu terytorialnego powinna utrzymywać łączność radiową ze sztabem OW według zasad obowiązujących przez jej podporządkowaniem . Radiostacje danej jednostki mogą ewentualnie być przesunięte do pracy w innej sieci radiowej dowodzenia OW. Mogą zaistnieć i takie przypadki, że jednostka będzie zmuszona wykorzystać radiostacje utrzymujące dotychczas łączność ze sztabem OW, do pracy z organem któremu czasowo została podporządkowana. W takiej sytuacji, jednostka ta powinna nawiązywać łączność ze sztabem OW seansami w określonych terminach. Niezależnie od tego, a w szczególności poza ustalonymi terminami nawiązywania łączności, wymianą informacji między sztabem OW a tą jednostką, może odbywać się przez pośredniczenie węzła łączności PSK WKO.

Łączność za pomocą środków przewodowych między sztabem OW a jednostką wojsk OTK czasowo podporządkowaną określonemu organowi układu terytorialnego, może być rozwiązana różnie. Od węzła łączności stanowiska dowodzenia jednostki, mogą być organizowane kierunki do rozmieszczonego w pobliżu węzła łączności stanowiska kierowania komitetu obrony /lokalnego, powiatowego, wojewódzkiego/, garnizonowego węzła łączności, centrali telefonicznej ruchu publicznego lub centrali ogólno-eksploatacyjnej sieci telefonicznej kolei państwowych. Przez wymienione węzły łączności /centrale telefoniczne/, sztab OW będzie mógł uzyskiwać połączenia z daną jednostką. Kierunki te mogą być zestawione na liniach telekomunikacyjnych resortu łączności, względnie budowane za pomocą polowych linii przewodowych.

Wymiana dokumentów bojowych między sztabem OW a jednostką czasowo podporządkowaną innemu organowi, może odbywać się przez składnice meldunkowe organów układu terytorialnego lub garnizonowych węzłów łączności, względnie na kierunku bezpośrednim a także przez placówki poczty specjalnej MSW.

III. KIEROWANIE ŁĄCZNOŚCIĄ.

a/ Kierowanie łącznością w okresie pokojowym.

Kierowanie łącznością sztabu okręgu wojskowego polega na wykonaniu szeregu przedsięwzięć w zakresie przygotowania łączności w okresie pokojowym oraz organizacji /rozwinięciu/ i zapewnieniu ciągłości jej działania w toku wojny.

Zagadnieniami organizacji łączności sztabu OW na okres wojny, w okresie pokoju zajmuje się istniejący oddział łączności sztabu OW przy ścisłej współpracy z innymi komórkami sztabu OW.

W okresie pokojowym, do obowiązków oddziału łączności w zakresie organizacji łączności sztabu OW na okres wojny, winno należeć:

- planowanie i kierowanie przygotowaniem łączności dla potrzeb sztabu okręgu wojskowego okresu wojennego;
- inspirowanie oraz zbieranie danych i wyciąganie wniosków z projektów przebudowy i rozbudowy przewodowej sieci telekomunikacyjnej resortu łączności z punktu widzenia potrzeb

kierowania działalnością operacyjno-obronną na obszarze okręgu wojskowego w okresie wojny;
- planowanie i kierowanie rozbudową łączności międzygarnizonowej z punktu widzenia potrzeb okresu wojennego;
- opracowanie dokumentów eksploatacyjnych niezbędnych do pracy zaplanowanego systemu łączności sztabu OW okresu wojennego;
- nadzór nad planowaniem i przygotowaniem łączności w organach i jednostkach wojsk OTK, mającymi wejść w podporządkowanie dowództwa i sztabu okręgu wojskowego;
- koordynacja wykorzystania przewodowych linii telekomunikacyjnych resortu łączności przewidzianych do użytkowania przez podległe organa i wojska OTK;
- uzgadnianie, opracowywanie i rozdzielenie niezbędnych danych /podział częstotliwości, kryptonimów, sygnałów rozpoznawczych itp./ do pracy środków łączności w podległych organach i jednostkach wojsk OTK;
- gromadzenie niezbędnych zapasów środków i materiałów łączności dla potrzeb sztabu OW oraz podległych organów i wojsk OTK;
- kierowanie szkoleniem specjalistów łączności organów i wojsk OTK, a także opracowywanie planów mobilizacyjnych dotyczących formowania pododdziałów /oddziałów/ łączności sztabu OW oraz w podległych organach i wojskach OTK;
- sprawdzanie przygotowania mobilizacyjnego w zakresie łączności podległych organów i wojsk OTK oraz instytucji i przedsiębiorstw wydzielających środki łączności względnie zapewniających łączność dla potrzeb organów i wojsk OTK.

Przy oddziale łączności sztabu OW, powinno istnieć biuro wojskowe resortu łączności, przez które załatwianoby wszystkie sprawy związane z wykorzystaniem linii telekomunikacyjnych resortu łączności na obszarze OW dla potrzeb własnych jak i podległych organów i wojsk OTK.

Jednym z zasadniczych obowiązków oddziału łączności w okresie pokojowym jest zaplanowanie łączności sztabu OW na

okres wojny oraz wykonanie szeregu przedsięwzięć zapewniających rozwinięcie /uruchomienie/ tej łączności w odpowiednim czasie i zakresie. Planowanie łączności powinno być powiązane z całokształtem pracy określonych komórek sztabu OW nad planowaniem i przygotowaniem obszaru okręgu wojskowego do obrony.

Podstawę do planowania łączności sztabu OW na okres wojny stanowią:

- plan obrony terytorium okręgu wojskowego oraz związane z tym specjalistyczne /szczegółowe/ plany oddziałów sztabu, rodzajów wojsk i służb;
- dyrektywa łączności Sztabu Generalnego;
- wytyczne zastępcy dowódcy OW do spraw OTK do planowania i organizacji łączności;
- dane o aktualnym i perspektywicznym stanie i możliwościach wykorzystania linii telekomunikacyjnych resortu łączności znajdujących się na obszarze okręgu wojskowego;
- dane o możliwościach organicznych sił i środków łączności.

Opracowujący plan łączności winni znać organizację sieci telekomunikacyjnej ruchu publicznego, system międzymiastowej łączności rządowej resortu spraw wewnętrznych, system łączności resortu komunikacji oraz łączność dowództwa KOPK i ewentualnie dowództwa Marynarki Wojennej /POW/, które będą powiązane z systemem łączności sztabu OW dla celów współdziałania względnie doraźnego ich wykorzystywania przez sztab OW.

Łączność sztabu OW powinno się planować w oparciu o środki i linie łączności, które mogą być aktualnie /tzn. w terminie zakończenia planowania/ wydzielone dla tych potrzeb.x/

---

x/ Niezależnie od planu łączności ujmującego aktualne możliwości zapewnienia łączności na wypadek wybuchu wojny, sztab OW winien opracować perspektywiczny plan łączności, obejmujący długofalowe przedsięwzięcia /z podziałem na poszczególne lata/ w zakresie rozbudowy obiektów i linii łączności oraz wyposażenia w sprzęt łączności /pod względem ilościowym i jakościowym/ określonych organów i sztabów wojsk OTK.

Należy podkreślić, że planowanie łączności sztabu OW w okresie pokojowym nie jest aktem jednorazowym lecz ciągłym procesem, polegającym na stałym uaktualnianiu już istniejącego planu /jeśli był uprzednio opracowany/. Może to być wynikiem wypracowania nowych form obrony terytorium okręgu wojskowego, reorganizacji organów i sił OTK, budowy stacjonarnych stanowisk dowodzenia, rozbudowy sieci telekomunikacyjnej państwa oraz ilościowego i jakościowego zwiększenia wyposażenia organów i wojsk OTK w sprzęt łączności. Tak więc, planowanie łączności sztabu OW może być realizowane od podstaw /co może szczególnie mieć miejsce gdy po raz pierwszy planuje się łączność sztabu OW na okres wojny/, względnie może dotyczyć tylko określonych fragmentów systemu łączności sztabu OW /i to najczęściej jeśli już istniał taki plan łączności/, które wymagają uaktualnienia w związku ze zmianą danych jakie stanowiły podstawę uprzedniego planowania.

W każdym wypadku, niezależnie od tego czy planowanie łączności ma być realizowane od podstaw, czy też tylko niektórych jej fragmentów, zastępca dowódcy OW do spraw OTK winien wydać szefowi oddziału łączności odpowiednie wytyczne do planowania i organizacji łączności. W zasadzie będą one wydawane sukcesywnie w miarę rozpracowywania poszczególnych problemów w ramach sztabu OW i mogą one obejmować następujące zagadnienia /w zależności od potrzeb/:

- zasadnicze elementy decyzji /względnie tylko elementy koncepcyjne rozwiązania niektórych problemów operacyjno-obronnych na obszarze OW/ do obrony terytorium okręgu wojskowego rzutujące na organizację i przygotowanie łączności;
- zasadnicze potrzeby sztabu OW w zakresie łączności dowodzenia, współdziałania i powiadamiania oraz ewentualne ogólne założenia organizacji łączności;
- wymagania stawiane łączności w planowanych i przewidywanych działaniach operacyjno-obronnych;
- stopień przygotowania systemu łączności w okresie pokojowym i sposoby jego rozwinięcia /uruchomienia/ w okresach zagrożenia;

- zakres i warunki współpracy w ramach sztabu OW i z innymi sztabami lub instytucjami w czasie planowania łączności;
- terminy wykonania poszczególnych części i całości planu łączności oraz jego przedstawienie do zatwierdzenia.

W miarę rozpracowywania poszczególnych problemów operacyjno-obronnych w ramach sztabu OW i otrzymania niezbędnych danych do planowania łączności, szef oddziału łączności powinien przeprowadzać ocenę położenia z punktu widzenia organizacji łączności sztabu OW. Wnioski wyciągnięte z oceny położenia, powinny umożliwić sprecyzowanie koncepcji organizacji łączności sztabu OW w całości lub tylko określonych jej fragmentów. W zależności od potrzeb, powinno się przeprowadzić rekonesans łączności, a także uzgodnić niektóre problemy z zainteresowanymi sztabami i instytucjami.

W czasie wypracowywania decyzji przez zastępcę dowódcy OW do spraw OTK i planowania poszczególnych przedsięwzięć operacyjno-obronnych, szef oddziału łączności lub jego zastępca powinien być zawsze gotowy do przedstawienia mu swoich propozycji dotyczących organizacji łączności a także wpływu istniejącego systemu łączności oraz posiadanych sił i środków łączności na niektóre przedsięwzięcia operacyjno-obronne.

Zaplanowane przedsięwzięcia w zakresie łączności ujmuje się w planie łączności. W skład planu łączności sztabu OW mogą wchodzić następujące zasadnicze dokumenty: schemat łączności środkami radiowymi; schemat łączności środkami przewodowymi /i ewentualnie środkami radiolinio-wymi/; schemat łączności środkami ruchomymi, poczty specjalnej i poczty polowej; plan zaopatrzenia materiałowo-technicznego.

Ze względu na to, że pełne rozwinięcie i uruchomienie zaplanowanej łączności sztabu OW na okres wojny nastąpi dopiero w okresie zagrożenia, w wyżej wymienionych dokumentach lub w oddzielnym dokumencie pomocniczym należy ująć sposób i zasady wprowadzenia w życie wszystkich zaplanowanych przedsięwzięć.

Na podstawie dokumentów planu łączności, opracowuje się zarządzenie łączności z niezbędnymi załącznikami, które powinno zawierać wszystkie dane dotyczące rozwinięcia i eksploatacji łączności sztabu OW, jak też i wytyczne w tym zakresie, dla organów i wojsk OTK mających wejść w podporządkowanie OW na okres wojny. Wymienione organa i sztaby wojsk OTK, winny otrzymać wyciągi z tego zarządzenia/ zawierające dane w zakresie tylko ich dotyczącym/.

Po opracowaniu planu łączności, należy wykonać określone przedsięwzięcia /organizacyjne i techniczne/, które pozwoliłyby na jego zrealizowanie w odpowiednim czasie i zakresie. Szereg przedsięwzięć, szczególnie w zakresie instalowania odpowiednich urządzeń i środków łączności, powinno się dokonywać z punktu widzenia możliwości ich wykorzystania w ramach łączności międzygarnizonowej również w okresie pokojowym.

b/ Kierowanie łącznością w okresie zagrożenia i w toku wojny.

Po wydzieleniu się dowództwa i sztabu armii ogólnowojskowej oraz ich wojsk z okręgu wojskowego, w okresie zagrożenia i w toku wojny całokształtem zagadnień łączności okręgu wojskowego powinien zajmować się nowosformowany oddział łączności sztabu OW pod ogólnym kierownictwem szefa sztabu i dowódcy okręgu wojskowego.
Do zasadniczych obowiązków oddziału łączności w okresie zagrożenia należeć będzie realizacja opracowanego planu łączności, a w toku wojny - zapewnienie ciągłości działania systemu łączności sztabu OW i dostosowywanie go do konkretnych potrzeb i warunków zaistniałych na obszarze OW. Oddział łączności sztabu OW powinien również zająć się zaopatrywaniem wszystkich organów i sił OTK w typowo wojskowy sprzęt łączności.

Z chwilą ogłoszenia stanu podwyższonej gotowości obronnej państwa, oddział łączności sztabu OW wprowadza w życie niektóre przedsięwzięcia planu łączności, dokonując w miarę potrzeby określonych uzupełnień lub zmian w zaplanowanym systemie łączności. Określone przedsięwzięcia w zakresie

łączności, wprowadza się na zarządzenie Sztabu Generalnego, stopniowo w miarę zaostrzenia sytuacji międzynarodowej i przestawiania sił zbrojnych i ekonomiki na tory wojenne oraz z takim wyliczeniem, aby z chwilą ogłoszenia stanu bezpośredniego zagrożenia bezpieczeństwa państwa osiągnąć całkowitą gotowość systemu łączności do pracy.

W przypadku rozpoczęcia działań przeciwdywersyjnych względnie przegrupowywania wojsk operacyjnych już w początkowym etapie stanu podwyższonej gotowości obronnej państwa, oddział łączności będzie zmuszony zarządzić uruchomienie tych wszystkich kanałów łączności, które są niezbędne do realizacji wymienionych zamierzeń, co rzecz jasna spowoduje wcześniejsze wykonanie szeregu przedsięwzięć planu łączności.

Oddział łączności sztabu OW musi się również zająć realizacją przedsięwzięć zapewniających łączność dla potrzeb armii ogólnowojskowej organizowanej w danym okręgu wojskowym. Do jego obowiązków powinno należeć zapewnienie łączności ze związkami i oddziałami tej armii przebywającymi w rejonach alarmowych, a następnie podczas ich przegrupowywania przez obszar okręgu wojskowego do rejonów koncentracji lub rejonów wyjściowych do działań operacyjnych. Jednocześnie oddział łączności powinien zająć się uzupełnieniem wojsk łączności sztabu armii w siły i środki łączności zgodnie z etatami wojennymi oraz ich przegrupowaniem w nakazane rejony.

Z chwilą wybuchu wojny i w toku jej prowadzenia, oddział łączności sztabu OW powinien czuwać nad sprawnym działaniem całego zorganizowanego systemu łączności, znać aktualną sytuację operacyjną i łączności oraz zabezpieczać pod względem łączności wszelkie decyzje dowódcy OW. Szef oddziału łączności /szef łączności OW/ powinien być zawsze w gotowości do przedstawienia dowódcy lub szefowi sztabu OW danych o sytuacji łączności oraz swych propozycji w zakresie zapewnienia łączności w związku z przyjętą decyzją przez dowódcę OW, względnie z powodu naruszenia ciągłości działania dotychczas zorganizowanej łączności. Z drugiej strony, dowódca podejmując konkretną decyzję, która wymaga uzupełnień lub zmian w zorganizowanym systemie łączności,

powinien osobiście lub przez szefa sztabu wydawać szefowi łączności wytyczne w tym zakresie.

Zakres i objętość zagadnień łączności sztabu OW oraz konieczność zapewnienia tej łączności na rozległym obszarze, wymaga odpowiedniego podziału pracy w ramach oddziału łączności, rozdziału pracowników oddziału na poszczególne punkty dowodzenia OW i określenia im konkretnych zadań związanych z zapewnieniem łączności sztabowi OW w każdej sytuacji operacyjno-obronnej.

W toku wojny do zaplanowanej i zorganizowanej łączności sztabu OW z zasady nie wprowadza się często poważniejszych zmian. Konieczne zmiany lub uzupełnienia w systemie łączności, będą zazwyczaj wynikały ze zmian w rozmieszczeniu punktów dowodzenia niektórych jednostek wojsk OTK /brygad i pułków KBW, jednostek drogowo-mostowych, jednostek inżynieryjno-technicznych itp./ podczas prowadzenia działań przeciwdesantowych i przeciwdywersyjnych oraz podczas zabezpieczania przegrupowania wojsk operacyjnych, a także w związku ze zmianą podporządkowania określonych jednostek wojsk OTK /np. na czas prowadzenia akcji ratowniczej/, jak również będą one spowodowane ewentualnymi uszkodzeniami lub zniszczeniami linii i urządzeń łączności powstałych na skutek działalności nieprzyjaciela.

Wszelkie zmiany i uzupełnienia w systemie łączności sztabu OW, oddział łączności realizuje poprzez wykorzystanie posiadanego odwodu sił i środków łączności /z batalionu łączności sztabu OW/, a także drogą przeprowadzenia manewru posiadanymi siłami i środkami łączności oraz kanałami łączności. W szczególnych przypadkach, w celu doraźnego zapewnienia łączności z określonymi sztabami lub też wzmocnienia względnie odtworzenia naruszonej łączności w podległych sztabach wojsk OTK, oddział łączności może wykorzystać siły i środki pododdziałów szkolnego pułku łączności.[x/] Na żądanie szefa łączności sztabu OW, organa

---

x/ Zadaniem szkolnego pułku łączności jest szkolenie specjalistów łączności dla potrzeb wojsk operacyjnych i wojsk OTK. Pod względem organizacyjnym i materiałowym, pułk podlega sztabowi OW. Za zgodą Sztabu Generalnego, w ramach tego pułku mogą być wydzielone stałe dyżurne pododdziały przeznaczone do doraźnego zapewnienia łączności w określonych sytuacjach zaistniałych na obszarze OW.

resortu łączności są zobowiązane do dokonywania zmian zestawionych łączy w określonych relacjach względnie wydzielenia dodatkowych łączy telefoniczno-telegraficznych. Ponadto oddział łączności sztabu OW powinien dążyć do wykorzystania wszelkich okrężnych kanałów łączności, a w tym sieci łączności wojsk KOPK, dowództwa Marynarki Wojennej /POW/, organów układu terytorialnego, resortu komunikacji oraz sieci telekomunikacyjnej ruchu publicznego.

Wymaga to ścisłej współpracy między oddziałem łączności sztabu OW a organami łączności określonych dowództw wojskowych i cywilnych instytucji. Powinni oni między sobą wymieniać informacje o aktualnym stanie łączności i możliwościach wzajemnego wykorzystania własnych sieci łączności. Szczególnie ścisła współpraca musi istnieć między oddziałem łączności sztabu OW a biurem wojskowym resortu łączności, które koordynuje wykorzystanie przewodowej sieci telekomunikacyjnej na obszarze OW dla potrzeb sił zbrojnych. Ze względu na to, że ciągłość działania dalekosiężnej łączności przewodowej sztabu OW i podległych wojsk będzie uzależniona od działalności resortu łączności, niezbędnym jest, aby szef oddziału łączności sztabu OW posiadał odpowiednie kompetencje w stosunku do biura wojskowego resortu łączności, zapewniające mu podejmowanie decyzji co do pierwszeństwa, zakresu i terminów zestawiania łączy telefoniczno-telegraficznych, względnie odbudowy uszkodzonych lub zniszczonych obiektów i linii telekomunikacyjnych/ bez prawa naruszania połączeń tranzytowych/.

Do obowiązków szefa oddziału łączności sztabu OW /przy współudziale biura wojskowego resortu łączności/, powinno również należeć określenie potrzeb ochrony i obrony przez wojska OTK obiektów i linii telekomunikacyjnych resortu łączności zagrożonych ze strony nieprzyjaciela.

Jednym z ważniejszych przedsięwzięć operacyjno-obronnych wykonywanych na obszarze OW w okresie wojny, wymagającym uzupełnień w zorganizowanym systemie łączności, jest prowadzenie operacji przeciwdesantowej lub przeciwdywersyjnej. Na podstawie decyzji dowódcy OW do organizacji i prowadzenia operacji przeciwdesantowej/przeciwdywersyjnej/, oddział łączności sztabu OW powinien określić i przekazać zainteresowanym /w zależności od

potrzeb/ następujące dane:

- sposób zapewnienia łączności między dowództwem i sztabem OW /ewentualnie grupą operacyjną zorganizowaną dla kierowania operacją/ a sztabami wojsk wydzielonymi do prowadzenia operacji;
- możliwości utrzymania łączności współdziałania między wojskami biorącymi udział w operacji;
- warunki zapewnienia łączności z lotnictwem rozpoznawczym i organami rozpoznania radiowego /ewentualnie rozpoznania radiotechnicznego/;
- sposoby utrzymania łączności współdziałania między wojskami biorącymi udział w operacji przeciwdesantowej a organami i siłami układu terytorialnego na obszarze których prowadzona jest operacja, a w szczególności powiązanie sztabów jednostek wojsk OPK z terenową siecią powiadamiania rozpoznania specjalnego;
- rozmieszczenie i sposób wykorzystania stacjonarnych oraz dodatkowo rozwiniętych polowych węzłów łączności /w tym garnizonowych węzłów łączności/ oraz radiowych punktów retranslacyjnych przez wojska biorące udział w operacji;
- ilość oraz w jakich relacjach i terminach zestawione będą łącza telefoniczno-telegraficzne na liniach telekomunikacyjnych dla potrzeb wojsk biorących udział w operacji;
- rozmieszczenie abonenckich aparatów telefonicznych i central telefonicznych na obszarze prowadzenia operacji oraz sposób korzystania z sieci telekomunikacyjnej ruchu publicznego i wewnątrzresortowych sieci łączności;
- zagadnienia dotyczące ochrony i obrony zagrożonych obiektów i linii telekomunikacyjnych;
- jakie dodatkowe siły i środki łączności zostaną wydzielone dla zapewnienia łączności w operacji.

Innym ważniejszym przedsięwzięciem jest zabezpieczenie przegrupowania wojsk operacyjnych przez obszar okręgu wojskowego. Na podstawie decyzji dowódcy OW, oddział łączności powinien zainteresowanym wydać odpowiednie wytyczne dotyczące:

- sposobu zapewnienia łączności między sztabem OW a podległymi organami i siłami zabezpieczającymi przegrupowanie wojsk operacyjnych;

- utrzymania łączności między wojskami a cywilnymi organami i siłami /układu terytorialnego i funkcjonalnego/ zabezpieczającymi przegrupowanie wojsk operacyjnych;
- sposobów nawiązywania łączności z przegrupowującymi się wojskami operacyjnymi oraz ich powiadamianie o zagrożeniu;
- wykorzystania przez organa i siły zabezpieczające przegrupowanie wojsk operacyjnych węzłów, urządzeń i linii łączności znajdujących się na tranzytowych trasach;
- przedsięwzięć w zakresie łączności, wykonywanych przez organa łączności układu terytorialnego i funkcjonalnego, resort łączności oraz wojska łączności OW na korzyść organów i sił zabezpieczających przegrupowanie wojsk operacyjnych;
- ukompletowanie organów i sił zabezpieczających przegrupowanie wojsk operacyjnych w niezbędne siły i środki łączności.

Jeśli niektóre jednostki wojsk OTK podległe sztabowi OW zostaną podporządkowane organom układu terytorialnego /układu funkcjonalnego/ do niesienia pomocy w likwidacji skutków uderzeń broni masowego rażenia lub brania udziału w działaniach przeciwdywersyjnych, oddział łączności sztabu OW powinien takim jednostkom wydać następujące wytyczne:

- sposób nawiązania łączności między jednostkami wojsk OTK a organami któremu zostają one podporządkowane;
- zagadnienia dotyczące dalszego utrzymania łączności między sztabem OW a jednostką podporządkowaną organowi układu terytorialnego /lub funkcjonalnego/;
- kompetencje organów układu terytorialnego /lub funkcjonalnego/co do wykorzystania sił i środków łączności będących na wyposażeniu podporządkowanej jednostki;
- sposób wykorzystania miejscowych urządzeń i linii łączności w planowanym rejonie działania jednostki;

- jakie dodatkowe siły i środki łączności zostają przydzielone jednostce.

W przypadku naruszenia działania systemu łączności sztabu OW w wyniku działalności nieprzyjaciela, oddział łączności sztabu OW zobowiązany jest określić i realizować odpowiednie przedsięwzięcia mające na celu przywrócenie ciągłości działania systemu łączności, a mianowicie /w zależności od potrzeb/:

- sprawdzić istnienie wszelkich czynnych i okrężnych kanałów łączności i polecić ich wykorzystanie;
- przy pomocy wszelkich dostępnych środków przywrócić łączność z organami i siłami OTK, z którymi całkowicie ją utracono;
- spowodować zestawienie awaryjnych łączy telefoniczno-telegraficznych w relacjach, gdzie to jest możliwe;
- szeroko stosować etatowe i nieetatowe ruchome środki łączności;
- z niektórymi organami i jednostkami wojsk OTK zapewnić utrzymanie łączności pośrednio przez inne węzły łączności;
- przy znacznych stratach w środkach radiowych, zlikwidować niektóre sieci i kierunki radiowe oraz szerzej zastosować utrzymanie łączności na falach dyżurnego odbioru lub przez wzajemne włączenie się do sieci radiowych itp;
- funkcje zniszczonych urządzeń lub węzłów łączności przenieść na inne czynne urządzenia lub węzły łączności, dostosowując ich organizację i wyposażenie do aktualnych potrzeb;
- prowadzić odbudowę garnizonowych węzłów łączności, tylko w tych przypadkach jeśli jest to konieczne i możliwe oraz istnieją sprzyjające ku temu warunki;
- na miejsce stacjonarnych środków łączności, szeroko stosować polowe środki łączności;
- organom resortu łączności udzielić pomocy w pracach awaryjno-remontowych na tych obiektach i liniach telekomunikacyjnych które mają szczególne znaczenie dla organów i wojsk OW oraz szczebla centralnego;

- udzielić pomocy podległym organom i wojskom OTK w odtworzeniu ich węzłów łączności /w przypadku ewentualnego ich uszkodzenia lub zniszczenia/;
- przy znacznych stratach w siłach i środkach łączności, spowodować ich uzupełnienie ze szczebla centralnego.

Podejmowanie decyzji i przekazywanie zadań wykonawcom w zakresie wprowadzenia zmian i uzupełnień w systemie łączności sztabu OW, oddział łączności powinien realizować dość szybko, by zapewnić łączność zgodnie z potrzebami w wymaganych terminach. Zadania do wykonawców, oddział łączności może przekazywać ustnie w drodze osobistego kontaktu z zainteresowanymi, względnie za pośrednictwem technicznych środków łączności, a w sprzyjających okolicznościach nawet w formie pisemnych zarządzeń łączności.

Bibliografia

1. Dzienis W. ppłk dypl., Kitkowski H. ppłk dypl., Grzmil St. mjr dypl.: Sprawozdanie z ćwiczeń odbytych w dniach 3-6 kwietnia 1962 r. w POW na temat: Działalność OW / w systemie OTK/ w początkowym okresie wojny. Wyd. ASG 1962 r.
2. Jasiczek M. ppłk dypl. i Szklarski ppłk dypl.: Struktura organizacyjna i dowodzenie obroną terytorium kraju na obszarze OW w świetle przewidywanych w czasie wojny zadań. "Myśl Wojskowa" /tajna/ nr 1 z 1963 r.
3. Kmieciak H. ppłk dypl.: Organizacja i dowodzenie obroną terytorium kraju na obszarze OW. "Myśl Wojskowa" /tajna/ nr 2 z 1963 r.
4. Kitkowski H. ppłk dypl.: Niektóre dane dotyczące organizacji wewnątrzresortowych i wewnątrzzakładowych sieci łączności /skrypt/. Wyd. ASG 1964 r.
5. Kitkowski H. ppłk dypl.: Podstawowe zasady organizacji łączności wojewódzkiego komitetu obrony /skrypt/. Wyd. ASG 1964 r.
6. "Niektóre problemy organizacji i prowadzenia obrony terytorium kraju". "Biuletyn Informacyjny" nr 1 z 1964 r. Wyd. MON - Sztab Gen.

7. Nożko K. płk dr : Niektóre problemy organizacji i zasady działania w systemie obrony terytorium kraju PRL. "Zbiór prac Akademii" nr 1/22/. Wyd. ASG, 1963 r.
8. Nożko K. płk dr : Organizacja i prowadzenie operacji przeciwdesantowej przez okręg wojskowy /skrypt/. Wyd. ASG, 1964 r.
9. "Osłona techniczna sieci komunikacji na obszarze kraju i w pasie działań Frontu". "Biuletyn Informacyjny" nr 5 z 1963 r. Wyd. MON - Sztab Gen.
10. Pióro T. gen.bryg.: Niektóre zagadnienia obrony terytorium kraju w okręgu wojskowym. "Myśl Wojskowa" /tajna/ nr 1 z 1963 r.
11. "Problemy operacji przeciwdywersyjnej"/Ćwiczenie "Bieszczady"/. Wyd. Sztabu KBW, Warszawa 1961 r.
12. "Problemy rozwinięcia i użycia brygady KBW w poszczególnych okresach organizacji i prowadzenia OTK". /Ćwiczenie "Babie lato"/. Wyd. Sztabu KBW, Warszawa 1963 r.
13. Roman Cz. płk dypl. i Lewandowski St. płk dypl.: Organizacja łączności w operacji zaczepnej armii w początkowym okresie wojny. /Skrypt/. Wyd. ASG, 1964 r.
14. Wayda A. płk dypl.: Organizacja rozpoznania na obszarze okręgu wojskowego /skrypt/. Wyd. ASG, 1964 r.

Załączniki

1. Schemat organizacji łączności przewodowej dowództwa i sztabu OW /Fragment/.
2. Schemat organizacji łączności środkami radiowymi dowództwa i sztabu OW /Przykład/.
3. Schemat rozmieszczenia radiowych punktów retransmisyjnych na obszarze OW /Fragment/.
4. Schemat organizacji łączności /środkami przewodowymi, radioliniowymi i radiowymi/ sztabu OW ze związkami i oddziałami wojsk operacyjnych rozmieszczonymi w rejonach alarmowych /Fragment/.

5. Schemat organizacji łączności /środkami przewodowymi i radiowymi/ dla potrzeb organów i sił zabezpieczających przegrupowanie wojsk operacyjnych na tranzytowych drogach kołowych /Fragment/.

6. Schemat organizacji łączności /środkami przewodowymi i radiowymi/ sztabu OW z organami liniowymi komunikacji wojskowej /Fragment/.

7. Schemat organizacji łączności /środkami przewodowymi, radioliniowymi i radiowymi/ grupy operacyjnej RSD OW dla potrzeb kierowania operacją przeciwdesantową.

OPRACOWAŁ:
ADIUNKT KATEDRY WOJSK ŁĄCZNOŚCI

ppłk dypl. H. KITKOWSKI

Wydrukowano w 60 egz.
Egz. nr 1-60 B.T.
Wyk.ppłk Kitkowski
Druk.Cz.B.
Nr ks. 01788/WW

Dziennik Zbiorów Bibl. Tajnej ... 1966 r. poz. 1888

LEGZ.NR.
KSS.NR 0170/66

Schemat
organizacji łączności środkami radiowymi dowództwa i sztabu OW (przykład)

Załącznik Nr 2

MUZEUM WOJSKOWE BIBLIOTEKA NAUKOWA

Nr sieci lub kierunku	Nazwa sieci lub kierunku	Organa centralne: KOK	Sztab Generalny	Inne organa centralne	OW: DSD	SSD	RSD	Wojewódzkie komitety obrony „A": DSK/WLG-7	GPSK	„B": DSK/WŁ DSD OW	GPSK	„C": DSK/WLG-5	GPSK	„D": DSK/WLG-10	GPSK	„E": DSK/WLG-11	GPSK	Garnizonowe (pomocnicze) węzły łączności: WLG-4	WLG-6/RSD	WLG-8	WLG-9/RSD	Wojska KBW: 1 BKBW	2 BKBW	1 pzKBW	2 pzKBW	DPont KBW	WOP: 1 BWOP	2 BWOP	3 BWOP	Jednostki szkolne: szpz	szpz	szpcz	szp-aplot	szBArt	Oficerska Szkoła	Pozostałe jednostki
1	Sieć radiowa Sztabu Generalnego																																			
2	Kierunek radiowy rezerwowy Sztabu Gen.																																			
1	Sieć radiowa kierowania KOK																																			
3	Sieć radiowa kierowania KOK																																			
4	Kierunek radiowy rezerwowy KOK																																			
8	Sieć radiowa Szef. St. Kom. Wojsk MON																																			
1	Sieć radiowa dowodzenia OW																																			
2	Kierunek radiowy rezerwowy OW																																			
3	Sieć radiowa dowodzenia OW																																			
4	Kierunek radiowy rezerwowy OW																																			
5	Sieć radiowa dowodzenia OW																																			
6	Kierunek radiowy rezerwowy OW																																			
7	Sieć radiowa Dziwa KBW (dla OW)																																			
8	Kierunek radiowy rezerwowy Dziwa KBW																																			
9	Sieć radiowa Dziwa WOP (dla OW)																																			
10	Kierunek radiowy rezerwowy Dziwa WOP																																			
11	Sieć radiowa dowodzenia OW (UKF)																																			
12	Sieć radiowa lotnictwa OW																																			
13	Kierunek radiowy współdziałania OW																																			
14	Sieć radiowa powiadamiania KOPK																																			
15	Sieć radiowa rezerwowa OW (KF)																																			
16	Kierunek radiowy rezerwowy OW (KF)																																			
17	Sieć radiowa rezerwowa OW (UKF)																																			
	Fala dyżurnego odbioru PSD Sztabu OW (KF)																																			
	Radiowe punkty retransmisyjne OW																																			
	Fala dyżurnego odbioru RDR OW (UKF) nr 1																																			
	~ " ~ nr 2																																			
	~ " ~ nr 3																																			
	~ " ~ nr 4																																			
	~ " ~ nr 5																																			
	~ " ~ nr 6																																			
	~ " ~ nr 7																																			
	~ " ~ nr 8																																			
	~ " ~ nr 9																																			
	~ " ~ nr 10																																			
	~ " ~ nr 11																																			
	~ " ~ nr 12																																			
	~ " ~ nr 13																																			
	~ " ~ nr 14																																			
	~ " ~ nr 15																																			
	~ " ~ nr 16																																			
	~ " ~ nr 17																																			
	~ " ~ nr 18																																			
	~ " ~ nr 19																																			
	~ " ~ nr 20																																			

105 bstst iochr SD · 105 skrs · 105 sktransport · 105 Lądowisko

112 KOPK

105 skrs · 105 Ofic szkoła · 105 PSD KOPK

105 bib

105 pit

105 mtcz

105 bek · 105 pm WK

106 KOWod

105 brab-transp

105 3 btech pit

105 KRP

105 ppont

105 szbsap · 105 KOKD

105 bms ppm

105 skzs

105 bdo

105 .

105 bdm

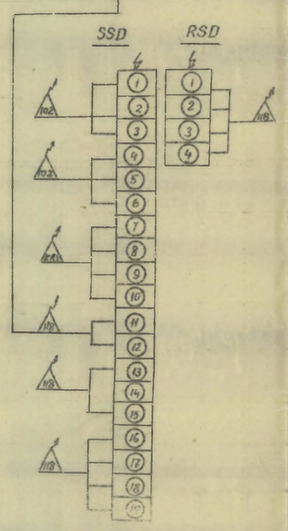

Uwaga: Pokazano wariant organizacji łączności radiowej w jednym z planowych rejonów rozmieszczenia RSD OW w przypadku jego obsadzenia przez grupę operacyjną.

Wykonano 60 egz.
ogr. Nr 1-60/Biblioteka Tajna
ref. KITKOWSKI ppłk
nyc. 7. Ldn. 3. 6. 65

Egz. Nr.....
Nr. Ks 01697/WW

Załącznik nr 4.

SCHEMAT ORGANIZACJI ŁĄCZNOŚCI (ŚRODKAMI PRZEWODOWYMI, RADIOLINIOWYMI i RADIOWYMI) SZTABU OW ZE ZWIĄZKAMI I ODDZIAŁAMI WOJSK OPERACYJNYCH ROZMIESZCZONYMI W REJONACH ALARMOWYCH (Fragment)

ARCHIWUM BIBLIOTEKI SZKOŁY GŁÓWNEJ SZTABU GENERALNEGO WOJSKA POLSKIEGO
28835

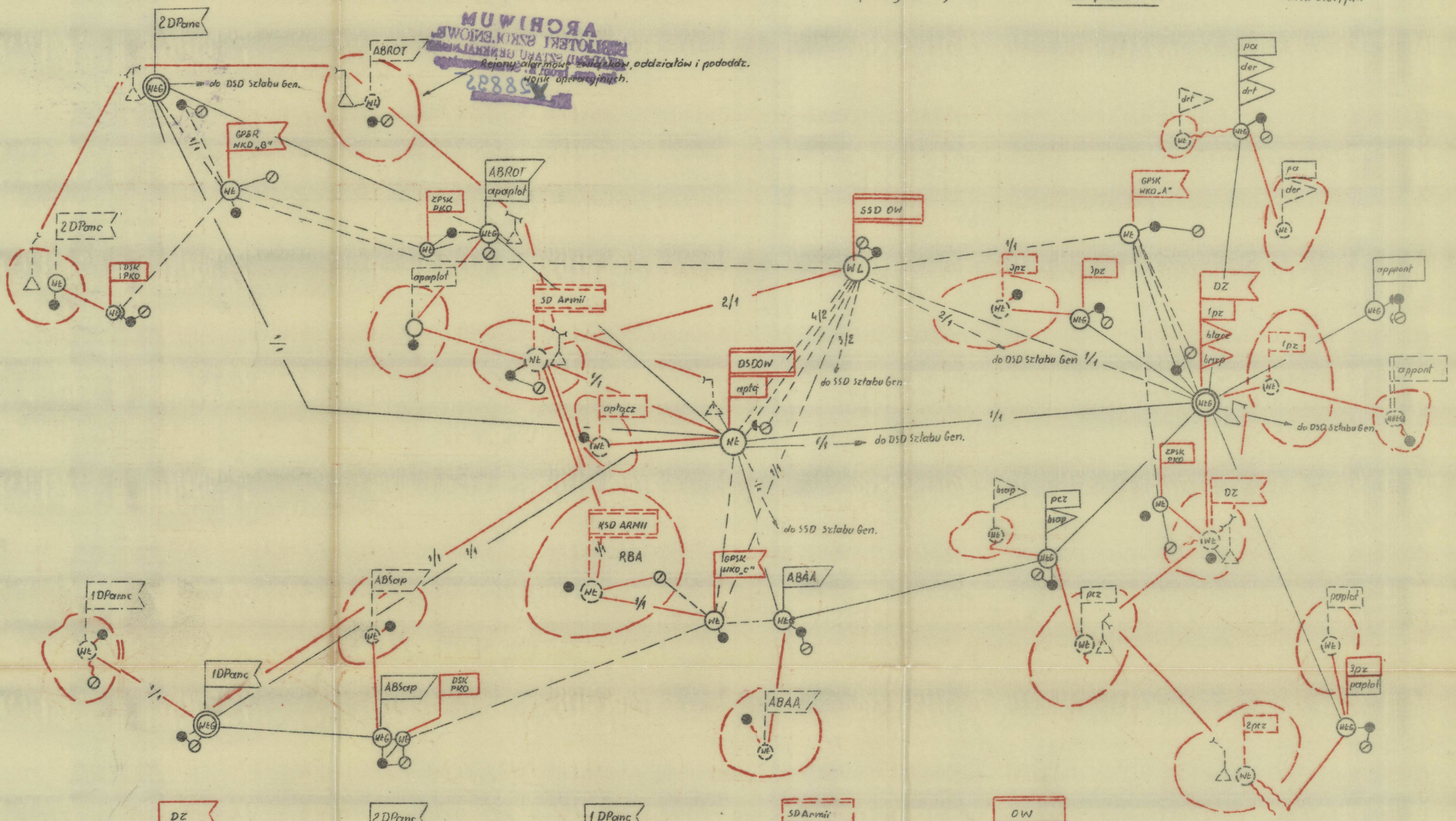

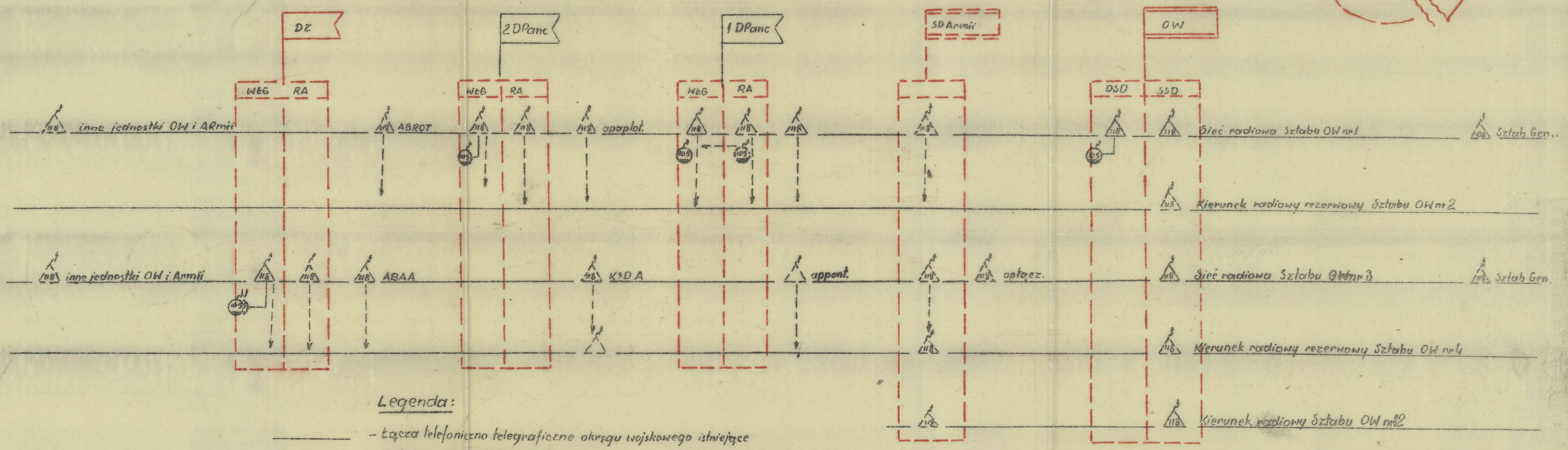

Legenda:

——— – łącza telefoniczno telegraficzne okręgu wojskowego istniejące w okresie pokojowym (liczbę łączy zmniejszono bowiem część uprzednio użytkowanych łączy wykorzystano w innych relacjach.)

– – – – – – – – – łącza telefoniczno telegraficzne dodatkowo zestawione dla potrzeb układu militarnego w okresie wojny.

– łącza telefoniczno telegraficzne zestawione dla zapewnienia łączności ze związkami oddziałami i pododdziałem wojsk operacyjnych, rozmieszczonymi w rejonach alarmowych

WYKONANO 60 EGZ.
opr. ppłk. HLITKOWSKI

Schemat

organizacji łączności (środkami przewodowymi i radiowymi) dla potrzeb organów i sił zabezpieczających przegrupowanie wojsk operacyjnych na tranzytowych drogach kołowych (fragment)

Egz. Nr. ...
Ks. Nr. 01638/WN

Załącznik Nr 5

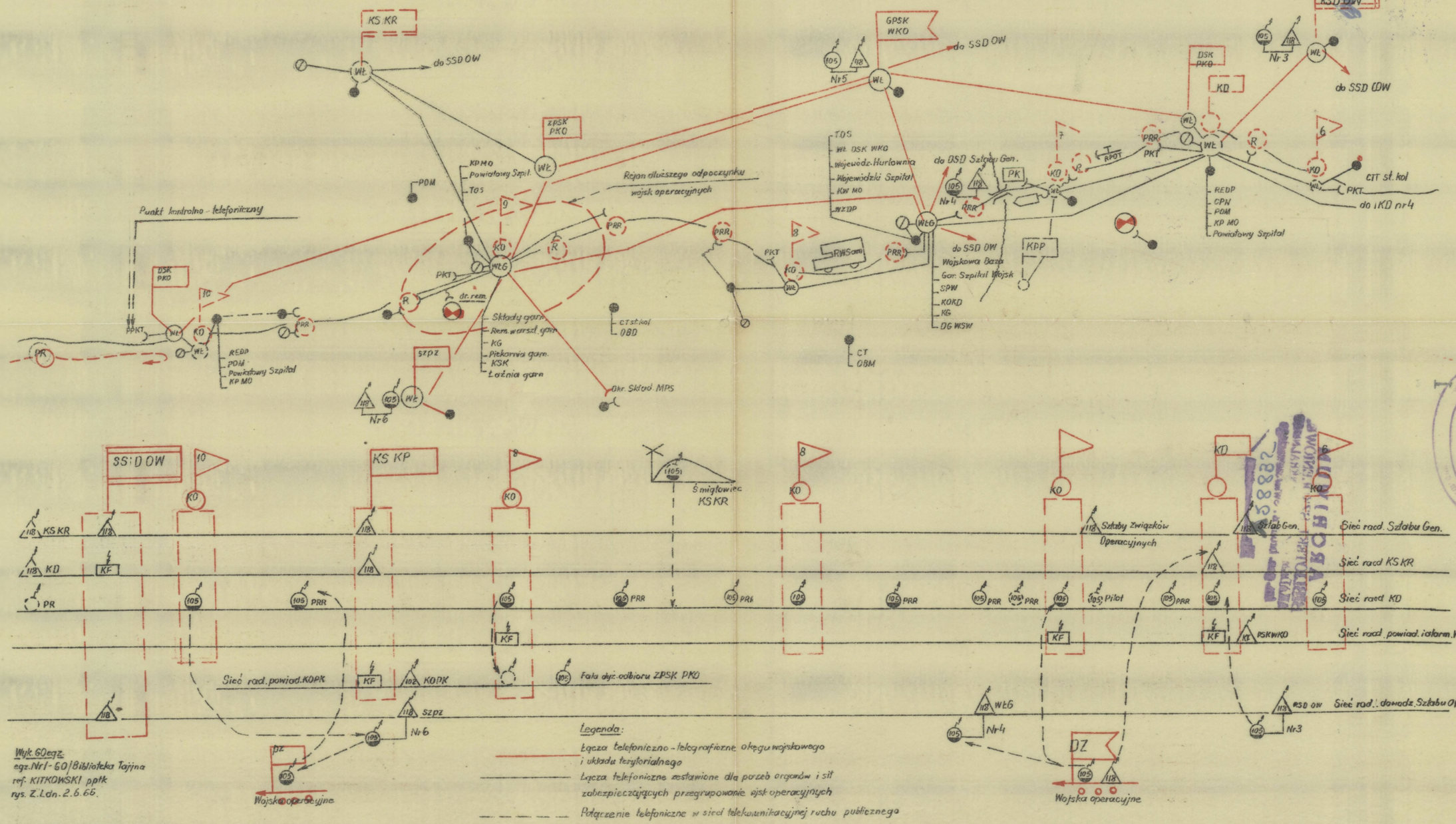

Wyk. 60 egz.
egz. Nr 1 - 60 / Biblioteka Tajna
ref. KITKOWSKI ppłk
rys. Z. Ldn. 2.6.66.

Legenda:

- Łącza telefoniczno - telegraficzne okręgu wojskowego i układu terytorialnego
- Łącza telefoniczne zestawione dla potrzeb organów i sił zabezpieczających przegrupowanie wojsk operacyjnych
- Połączenie telefoniczne w sieci telekomunikacyjnej ruchu publicznego

Wojskowa Akademia Techniczna

Schemat

rozmieszczenia radiowych punktów retranslacyjnych na obszarze OW (fragment)

Skala 1cm : 1km

DANE
EGZ. NR...
KS. NR. D1696/ww

Załącznik Nr 3.

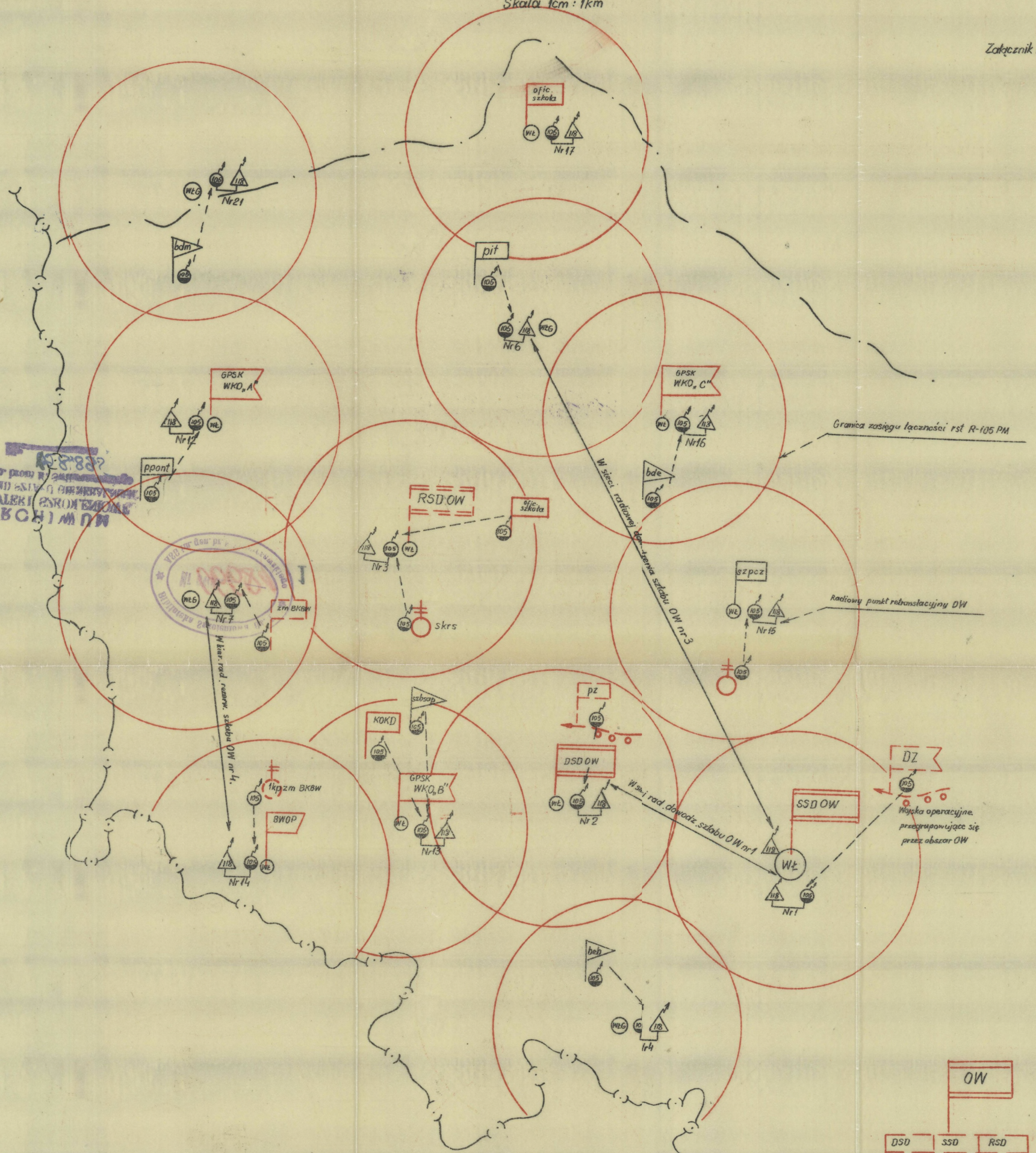

WYKONANO 60 egz.
egz. Nr 1-60/ Biblioteka Tajna
ref. KITKOWSKI ppłk
rys. Z.Ł. dn. 16.65

Egz. Nr. ...
Nr Ks. 01595/NW

Załącznik nr 1

SCHEMAT ORGANIZACJI ŁĄCZNOŚCI PRZEWODOWEJ DOWÓDZTWA I SZTABU OW. (Fragment)

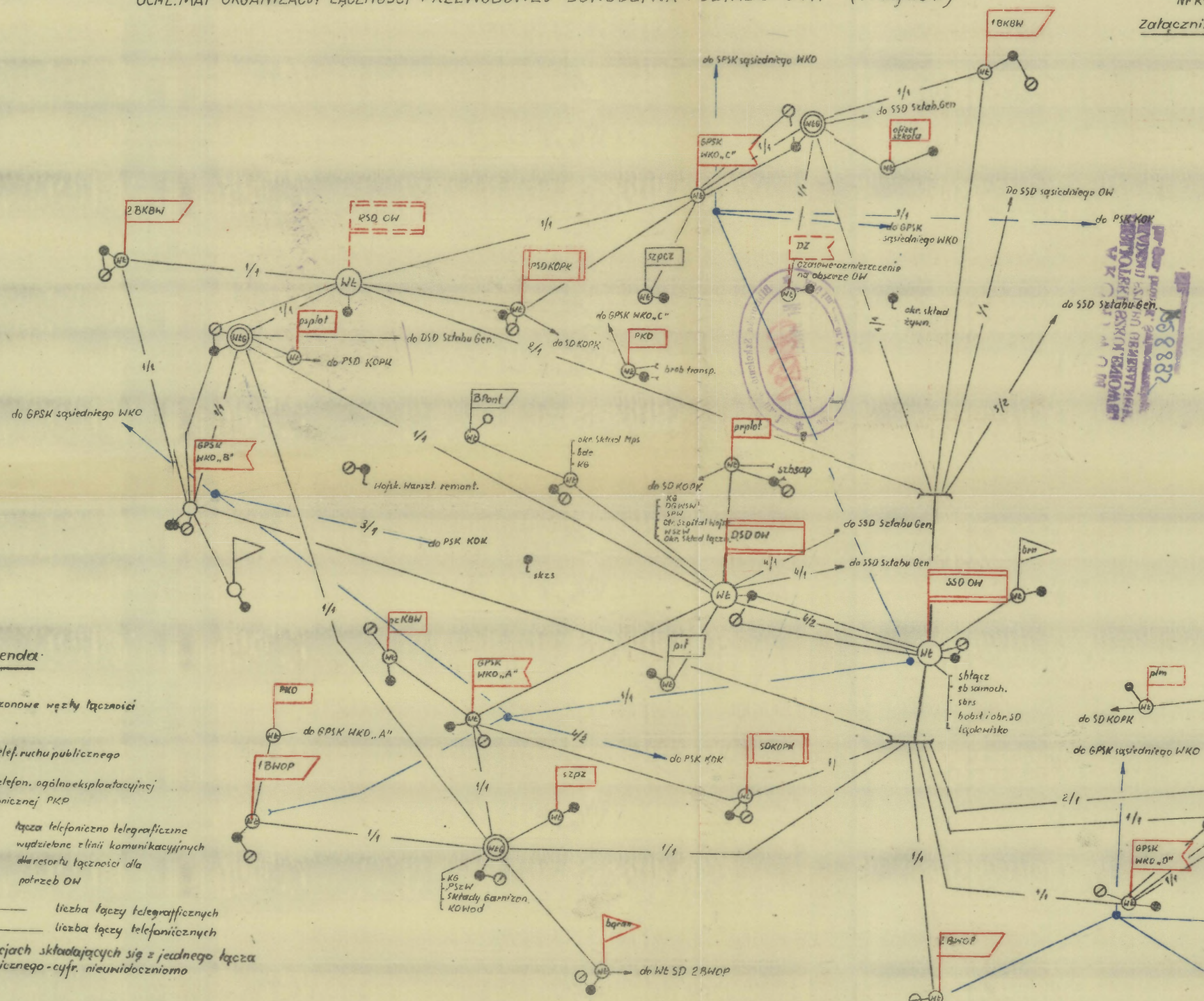

Legenda:

- Garnizonowe węzły łączności
- centrale telef. ruchu publicznego
- centrale telefon. ogólnoeksploatacyjnej sieci telefonicznej PKP
- 1/1 — łącza telefoniczno telegraficzne wydzielone z linii komunikacyjnych dla resortu łączności dla potrzeb OW
- liczba łączy telegraficznych
- liczba łączy telefonicznych

UWAGA. W relacjach składających się z jednego łącza telefonicznego - cyfr. nieuwidoczniono

- 3/1 — Międzymiastowa łączność rządowa (MMERz)
- liczba łączy telefonicznych utajnionych
- -"- -"- telegraficznych -"-
- centrale telefon.-telegraf. (MHRz)

WYKONANO 60 EGZ

ref. ppłk. H. KITKOWSKI

SCHEMAT ORGANIZACJI ŁĄCZNOŚCI (ŚRODKAMI PRZEWODOWYMI I RADIOWYMI) SZTABU OW Z ORGANAMI LINIOWYMI KOMUNIKACJI WOJSKOWEJ (Fragment)

Załącznik nr 6

~~Egz.~~ Egz. Nr.
Nr. Ks 01699/MW

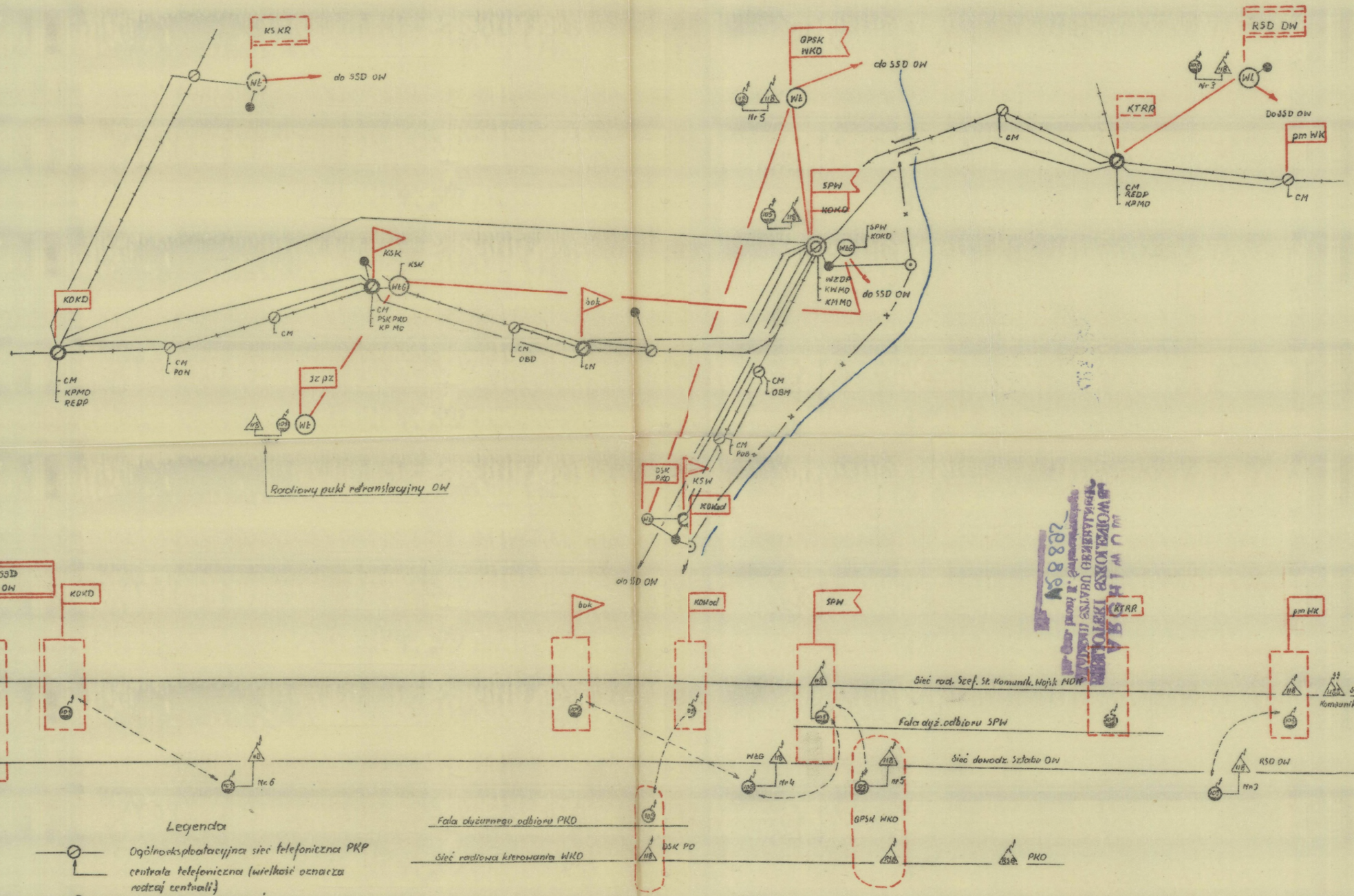

Legenda

- Ogólnoeksploatacyjna sieć telefoniczna PKP
- centrala telefoniczna (wielkość oznacza rodzaj centrali)
- sieć telefoniczna CZWS
- centrala telefoniczna
- łącza telefoniczno telegraficzne okręgu wojskowego i układu terytorialnego.

WYKONANO 60 EGZ

opr. ppłk. H. KITKOWSKI

Nr 8882
Egz. Nr 1

TAJNE
Egz. Nr.
Ks. Nr. D1700

Schemat
organizacji łączności /środkami przewodowymi, radioliniowymi i radiowymi/ grupy operacyjnej RSD OW dla potrzeb kierowania operacją przeciwdesantową (przykład)

I

Załącznik nr 7